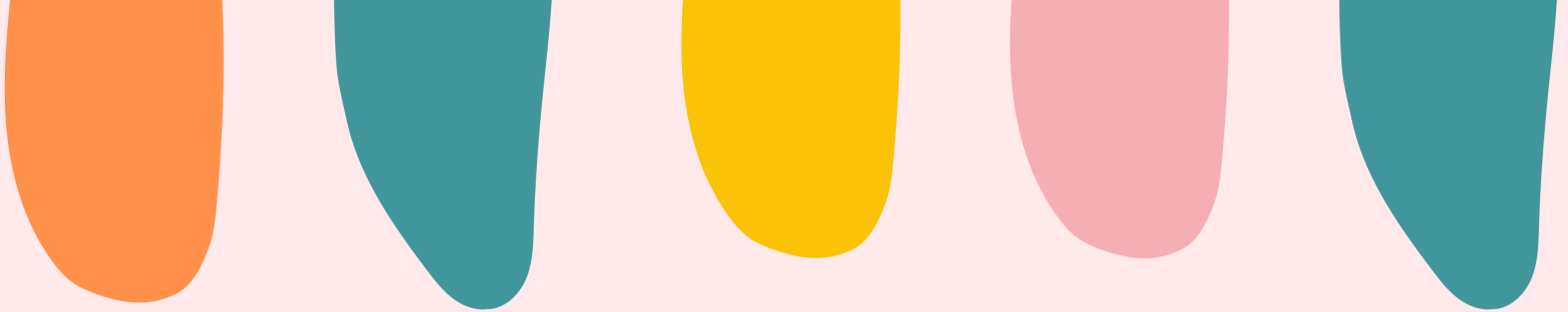

Jaa Se!

Opas arjen jakamistalouteen

Vainioranta, J., Päläs, J., Hirvanen, T., Huovinen, L. (2025).

Opas arjen jakamistalouteen.

Jaa Se! – Parhaat vinkit ja lempeä tuuppaus jakamistalouteen -hanke

Kuluttajaliitto ry, Itä-Suomen yliopisto ja muotoilutoimisto 2loops.

Julkaisija: Kuluttajaliitto ry

Taitto ja kuvitus: Muotoilutoimisto 2Loops

Helsinki 2025

ISBN: 978-952-9787-91-3

Teoksen pysyvä verkko-osoite: www.kuluttajaliitto.fi/jakamistalousopas

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons BY-ND 4.0 -lisenssillä. Teosta saa käyttää ja jakaa myös kaupallisessa tarkoituksessa, kunhan alkuperäiset tekijät mainitaan.

Teosta tai sen sisältöä ei kuitenkaan saa muuttaa tai muokata.

Viittausohje: Vainioranta, J., Päläs, J., Hirvanen, T., & Huovinen, L. (2025). Opas arjen jakamistalouteen. Kuluttajaliitto ry. Saatavissa:

www.kuluttajaliitto.fi/jakamistalousopas

Opas arjen jakamistalouteen

Sisällys	3
Esipuhe	4
1. Mitä on jakamistalous?	5
2. Kurkistus jakamistalouden ratkaisuihin ja palveluihin	6
3. Kokemuksia jakamistaloudesta	9
4. Kolme hyvää syytä jakamistaloudelle	19
5. Jakamisen pelisäännöt: mitä pitää huomioida, kun osallistuu jakamistalouteen?	22
Näin pääset alkuun	22
Verotuksellisia näkökulmia käytetyn tavarahan kauppaan ja vuokraukseen	23
Sosiaaliuudet ja jakamistalous	24
Tunnista toimintasi ammattimaisuus – tarjoajasta vahingossa yrittäjäksi?	27
Juristin vinkit alustojen turvalliseen ja sujuvaan käyttöön	29
6. Vinkit sujuvaan käytetyn tavarahan myyntiin ja ostamiseen	31
Käytetyn tavarahan sesonkikalenteri: mitä myydä milloinkin	32
Vältä huijaus nettikirpputorilla	34
Juristin vinkit käytetyn tavarahan kauppaan	35
Kuluta kohtuudella – myös käytetyn ostaminen voi olla kestävä, jos se on turhaa	39
7. Vinkit sujuvaan tavaroiden vuokraamiseen muille ja muilta	40
Sesonkikalenteri tavaroiden vuokraamiseen: milloin on paras aika vuokrata	41
Juristin vinkit tavarahan lainaamiseen ja vuokraamiseen	43
Esimerkki sopimuspohjasta ilman välisiä tapahtuviaan jakamiseen	45
8. Reilua jakamista	46
Lähteet	47

Esipuhe

Jakamistalous – resurssiviisas tapa kuluttaa

Jakamistalous tarjoaa meille mahdollisuuden kuluttaa fiksummin. Se perustuu resurssiviisaaseen ajatukseen, että kaikkea ei tarvitse omistaa itse – voimme jakaa, vuokrata, lainata, vaihtaa ja myydä hyödykkeitä toisillemme tarpeen mukaan. Jakamistalouden avulla tavaroiden ja tilojen käyttöaste nousee, mikä pienentää tuotannon ja kulutuksen aiheuttamaa ympäristökuormitusta, kuten luonnonvarojen kulutusta sekä päästöjen ja jätteiden määrää.

Jakamistalous ei ole täysin uusi ilmiö: ihmiset ovat aina jakaneet tavaroita, tiloja ja palveluita, mutta digitalisaatio ja moderni jakamistalous ovat laajentaneet mahdollisuuksiamme ja tehneet jakamisesta helpompaa myös entuudestaan tuntemattomien kesken.

Jakamistalous ei kuitenkaan rajoitu vain digitaalisiin palveluihin. Se näkyy myös arjen pienissä teoissa – kun lainaamme naapurilta porakoneen, jaamme taloyhtiön asukkaiden kesken ruohonleikkuukonetta tai kierrätämme lastentarvikkeita ystäväpiirissämme, osallistumme jakamistalouteen. Tällainen yhteisöllinen kuluttaminen voi lisätä sosiaalista kanssakäymistä ja yhteisöllisyyttä sekä säästää rahaa ja luonnonvaroja. Jakamistalouden mukaisen kuluttamisen avulla voimme säästää rahaa tai saada lisätuloja esimerkiksi tavaroita tai tiloja muille vuokraamalla.

Samalla jakamistalous tuo mukanaan uusia kysymyksiä ja vastuita. Emme ole enää pelkästään kuluttajia, vaan voimme toimia myös palveluntarjoajina. Tämä tarkoittaa, että jakamistaloudessa tarvitsemme uusia taitoja ja tietoa: mitä jakaa, miten toimia vastuullisesti ja turvallisesti sekä mitä oikeuksia ja velvollisuuksia jakamiseen liittyy. Esimerkiksi, kuka vastaa jaetun tuotteen turvallisuudesta tai mahdollisista vahingoista? Milloin jakaminen muuttuu liiketoiminnaksi?

Tämä opas tarjoaa perustiedot jakamistaloudesta ja erityisesti käytännön vinkkejä koskien tavaroiden ja tilojen jakamista. Oppaan avulla pääset helposti alkuun. Tavoitteenamme on edistää kestävää elämäntapaa madaltamalla suomalaisten kynnystä kokeilla jakamistaloutta arjessa ja auttaa toimimaan siinä turvallisesti ja vastuullisesti.

Jakamalla resursseja fiksummin voimme vähentää turhaa kulutusta, säästää ympäristöä ja rakentaa yhteisöllisempää elämäntapaa – tule mukaan!

Jenni Vainioranta, Jenna Päläs, Tiina Hirvanen ja Laura Huovinen

1. Mitä on jakamistalous?

Jakamistalous on toimintaa, jossa ihmiset jakavat, vuokraavat, myyvät, lainaavat, lahjoittavat tai vaihtavat tavaroita ja tiloja keskenään perinteisen ostamisen ja omistamisen sijasta.

Jakamistaloudessa keskeistä on vajaakäytössä olevien resurssien – kuten tavaroiden, tilojen, ajan tai osaamisen – jakaminen ja tehokkaampi hyödyntäminen. Jakaminen on usein yksityishenkilöillä pienimuotoista ja satunnaista.

Jakamistalous ei ole ilmiönä uusi. Jakamistaloutta on esimerkiksi käytettyjen vaatteiden tai tavaroiden myynti perinteisellä kirpputorilla ja työkalujen tai suksiboksin lainaaminen naapureiden tai ystävien kesken.

Moderni jakamistalous ja digitaaliset alustapalvelut mahdollistavat turvallisen ja tehokkaan jakamisen myös entuudestaan tuntemattomien kesken sekä yksityisesti, kaupallisesti että julkisena palveluna (Sitra 2017).

Modernin jakamistalouden digitaalisia verkkoalustoja hallinnoivat yleensä alustayritykset, kuten Tori.fi, Facebook ja Airbnb. Nämä yritykset eivät itse omista tai tuota tarjottavia hyödykkeitä, kuten tiloja tai tavaroita, vaan toimivat markkinapaikkoina, joissa sekä kuluttajat että yritykset voivat tarjota vajaakäytöllä olevia palveluitaan tai tuotteitaan. Alustayritykset yhdistävät hyödykkeiden tarjoajat ja käyttäjät, mahdollistaen tehokkaan resurssien jakamisen. (Päläs, Jutila & Hakkarainen 2022)

Kuluttajien muuttunut rooli jakamistaloudessa

Jakamistaloudessa kuluttajat eivät ole enää pelkkiä passiivisia ostajia, vaan voivat hypätä tarjoajan rooliin. Jakamistaloudessa kuluttajista kehkeytyy aktiivisia toimijoita, jotka vuokraavat, myyvät tai jakavat hyödykkeitään ja osaamistaan muille käyttäjille (Päläs, Jutila & Hakkarainen 2022).

2. Kurkistus jakamistalouden ratkaisuihin ja palveluihin

Jakamistaloudellista kuluttamista ovat esimerkiksi yhteiskäyttöautot, naapureiden tai ystävien kesken tapahtuva tavaroiden lainaaminen, kimppakyytisovellukset, kirjastot, kierrätyskeskukset, perinteiset kirpputorit ja erilaiset kirppisryhmät sosiaalisessa mediassa. Perinteisen omistamisen ja ostamisen sijaan voi lisäksi hankkia tavaroita käyttöön erilaisista vuokraamopalveluista. Tässä muutamia esimerkkejä!

Käytetyn tavarank markkinapaikkoja

- **Emmy.fi:** Verkkokauppa, jossa voi ostaa ja myydä käytettyjä merkkivaatteita ja -asusteita.
- **Tori.fi:** Verkossa toimiva käytetyn tavarank markkinapaikka, jossa voi ostaa ja myydä tavaroita ja vaatteita.
- **Facebook kirppisryhmät** ovat tavallisesti yksityishenkilöiden ylläpitämiä ryhmiä, joissa voi käydä kauppaa muiden kuluttajien kanssa.
- **Marketplace** on Facebookin tarjoama käytetyn tavarank myyntitoiminto, jonka kautta voi ostaa ja myydä tavaroita ja vaatteita.
- **Vinted** on yksityishenkilöille käytettyjen vaatteiden myyntiin tarkoitettu mobiili-sovellus ja verkkopalvelu.

Tilojen yhteiskäyttö-ratkaisuja

- **Lomarengas:** Mökkivuokrauspalvelu, jossa voi vuokrata tai tarjota loma-asuntoja.
- **Airbnb ja booking.com** -alustoilla voi vuokrata lyhytaikaisesti huoneita tai koteja matkailijoille.
- **Helsinki Bed and Breakfast:** mahdollistaa majoittumisen kotoisesti ja edullisesti yksityisissä kodeissa ympäri Helsinkiä ja Etelä-Suomea.
- **Kuntien tilat:** edullisia vuokrattavia tiloja kokouksiin, työskentelyyn ja tapahtumiin.
- **Kirjastojen tilat:** edullisia tai maksuttomia tiloja kokouksiin, työskentelyyn, opiskeluun ja tapahtumiin.
- **Seurakuntien juhlatilat:** Vuokrattavia tiloja esimerkiksi häitä, ristiäisiä ja muita perhejuhlia varten.

Liikkumisen ratkaisuja

Yhteiskäyttöautot, kimppakyydit, kaupunkipyörät ja parkkipaikat

- **GoMore:** Vertaisvuokrauspalvelu, jossa yksityishenkilöt voivat vuokrata autoja toisilleen.
- **Shareway:** Palvelu mahdollistaa oman parkkipaikan vuokraamisen muille kuluttajille.
- **Kyydit.net ja kimppakyydit.com** ovat maksuttomia verkkopalveluita kimppakyydin toteuttamiseksi.
- **Facebookin kimppakyytiryhmiät**
- **Kaupunkipyörät:** Kaupunkipyörät ovat yhteiskäyttöinen liikkumispalvelu, jossa kaupunki, kunta tai yksityinen yritys tarjoaa polkupyöriä alueella liikkuvien käyttöön maksua vastaan.

Vertaisvuokraamot

mahdollistavat tavaroiden vuokraamisen kuluttajien kesken.

- **Circuitus**
- **Hygglo**
- **Lainappi**

Jaettuja palveluksia

- **Commu App:** Mobiili-sovellus, jossa voi pyytää ja antaa apua lähialueellaan. Sovellus palvelee yksityiskäyttäjiä, järjestöjä, yrityksiä ja kuntia.
- **Sitly.fi** on alusta, jonka kautta voi etsiä ja saada lastenhoitoapua.

Muita lainaamiseen ja vuokraamiseen perustuvia ratkaisuja

- **Tavaralainaamo Liiteri.net:** Palvelun kautta voi vuokrata käyttöönsä harvemmin tarvittavia kodintarvikkeita sekä sähkötyö- ja siivousvälineitä.
- **Vaatelainaamo Vaaterekki:** Helsinkiläinen vaatelainaamo, jossa jäsenet voivat lainata vaatteita perinteisen ostamisen sijaan.
- **Sharetribe:** Tarjoaa ohjelmistoratkaisuja omien jakamistaloustalustojen luomiseen ja yhteisöjen markkinapaikkojen perustamiseen.

Jakamistaloutta ilman rahankäyttöä - löydä yhteisöllisen kuluttamisen tapoja arkeesi

Jakamistalous ei aina tarkoita rahallista vaihtoa – monet ratkaisut perustuvat yhteisöllisyyteen ja vastavuoroisuuteen. Pohdi, millaisia yhteisöjä omalla asuinalueellasi on, joiden avulla voisit toteuttaa jakamistaloutta? Tässä muutamia tapoja toteuttaa jakamistaloutta ilman rahankäyttöä.

Vinkki: Pohdi, mistä muualta voisit löytää erilaisia jakamisen mahdollistavia yhteisöjä tai olla luomassa sellaista? Esimerkiksi oman taloyhtiösi ilmoitustaulu tai WhatsApp-ryhmä, sosiaalisen median puskaradiot ja roskalava-ryhmät.

- **Kirjastot** halki Suomen lainaavat tavaroita maksutta – kurkkaa erilaisten tavaroiden saatavuus täältä: <https://hakemisto.kirjastot.fi/palvelut>
- **Tavaroiden lainaaminen:** taloyhtiöt ja asukasyhdistykset voivat ylläpitää tavaralainaamoita.
- **Palvelusten vaihtaminen:** Voit tarjota omaa osaamistasi (esim. lasten tai lemmikin hoito) muille ja saada vastineeksi apua jossakin muussa asiassa esimerkiksi omassa ystäväpiirissäsi tai asukkaiden WhatsApp-ryhmässä.
- **Tavaroiden ja vaatteiden vaihtoringit:** Naapurustossa, ystäväpiirissä tai sosiaalisen median ryhmissä voi toteuttaa tavaroiden vaihdantaa tai järjestää vaihtotapahtumia, joissa tarpeettomat tavarat ja vaatteet saavat uuden kodin.
- **Yhteiskäyttöautot ja -välineet:** Naapuruston, taloyhtiön asukkaiden tai ystäväpiirin kesken voi sopia yhteiskäytöstä esimerkiksi autoille, peräkärryille, työkaluille tai ruohonleikkurille.
- **Kimppakyydit:** Työpaikan työntekijöiden tai esimerkiksi lasten harrastusporukan kanssa voi sopia kimppakyydeistä töihin tai harrastuksiin.
- **Tavaroiden lahjoittaminen:** Sosiaalisen median ”lahjoitetaan”-ryhmät, roskalavaryhmät ja kierrätyskeskukset auttavat kierrättämään käyttämättömät tavarat eteenpäin.
- **Yhteiskäyttötilat** voivat olla yhden tai useamman taloyhtiön asukkaiden, tietyn asuinalueen, tai kaupungin asukkaiden käytössä. Esimerkkinä asukastalot, monitoimitilat tai kirjastojen työskentelytilat tai kerhohuoneet, kokous- tai askartelutilat ja juhlatilat.

Kuinka kuntasi tukee jakamistaloutta?

Kysymyksiä oman kuntasi jakamistalouden kartoittamiseen:

✓ Onko kunnassasi yhteiskäyttöisiä tiloja?

Voivatko kuluttajat yhteiskäyttää esimerkiksi koulujen liikuntasaleja, kirjastojen työskentelytiloja tai muita julkisia tiloja? Esimerkiksi iltaisin ja viikonloppuisin yhteisöllisiin tarkoituksiin?

✓ Entä yhteiskäyttöiset tavarat ja välineet?

Tarjoaako kuntasi mahdollisuuden lainata työkaluja, urheiluvälineitä tai vaikka sähköpyöriä? Esimerkiksi kirjastoissa tai muuten?

✓ Onko käytössä digitaalisia alustoja jakamiseen?

Onko kunnassasi sovelluksia tai verkkopalveluita, joilla voi esimerkiksi sopia kimppekyydeistä, jakaa tavaroita tai löytää käytettyjä huonekaluja kunnan tiloista?

✓ Näyttääkö kunta itse esimerkkiä?

Hyödyntääkö kuntasi itse jakamistaloutta, esimerkiksi yhteiskäyttämällä ajoneuvoja?

Jos vastauksesi useimpiin kohtiin on "ei", voi olla aika nostaa jakamistalous keskusteluun omassa kunnassasi!

3. Kokemuksia jakamistaloudesta

Jaa Se! -hankkeen testiryhmä (7 hlö) pääsi kokeilemaan käytännön jakamistaloutta vuokraajana ja vuokralle tarjoajana 3,5 kuukauden ajan.

Testiryhmä koki jakamistalouden positiivisena asiana, ja sen toivottiin yleistyvän. Jakamistalouden avulla voi ansaita tai säästää rahaa. Muilta vuokratessa tulee myös tilansäästöä, kun kaikkia tavaroita ei tarvitse itse omistaa ja säilyttää. Moni kokeilija ilahtui siitä, että sai testata tuotetta ostamatta sitä omaksi. Positiiviseksi koettiin myös se, että oma tavara pääsee käyttöön ja siten ihmisten ylikulutus vähenee. Sosiaalisia hyötyjäkin tunnistettiin, kuten auttamisen ilo, ihmisten kohtaaminen ja naapureihin tutustuminen.

Vuokraamisen aloittaminen koettiin vaikeaksi, mutta kun alkuun pääsee, vuokraaminen tuntuu helpolta. Tavaroiden lainaaminen tai vuokraaminen tutussa yhteisössä (esim. työyhteisö ja naapurusto) koettiin helpoksi, matalan kynnyksen toiminnaksi. Siitä on helppoa aloittaa. Tuntemattomille vuokratessa kokeilijoitamme mietitytti erityisesti tavarain rikkoutuminen ja vuokraamiseen käytettävä aika. Vuokratessa on aina hyvä tehdä vuokraussopimus, jossa sovitaan vastuista ja korvauksista, jos tavara rikkoutuu. Näin vältetään väärinkäytöstilanteita. Palveluiden käyttäminen tuo helppoutta ja turvaa vuokraamiseen: erillistä vuokraussopimusta ei tarvita ja osa palveluista tarjoaa myös vakuutuksen vuokratuille tavaroille. Vuokraamiseen käytettävää aikaa ja vaivaa voi puolestaan vähentää hyödyntämällä tavaralokeroita, jolloin tavarain nouto ja palautus onnistuu ilman tarkkaa aikatauluista sopimista.

Tällä hetkellä yhdeksi haasteeksi koetaan tavaroiden vähäinen tarjonta lähiympäristössä. Siksi onkin tärkeää, että me kaikki osallistumme jakamistalouden yleistymiseen ja laitamme tavaramme jakoon!

Säästän rahaa

Saan auttamisen iloa

Säästän ympäristöä

Voin testata tuotetta ostamatta

Kohtaan ihmisiä

Säästän tilaa

Voin ansaita rahaa

Nostan tavarain käyttöastetta

Vähennän kulutustani

Tutustun naapureihin

*Paras oivallus kokeilujaksolta:
Vuokraaminen ei oo vaikeeta!*

Tutta Oittinen, Jyväskylä

Tutan kokeilutarina

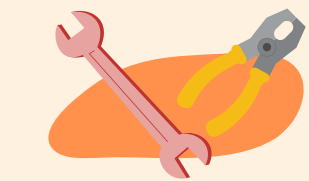
Tutta vuokrasi kokeilujakson aikana omista tavaroistaan ompelukonetta ja erilaisia työkaluja, kuten vasaraa, ruuvimeisseliä ja kulmamittaa. Hän laittoi myös autopaikkansa vuokralle. Muilta hän lainasi tekstiilipesuria, peite-/suojamuovia sekä lautapeliä.

Vuokraamisen aloittaminen oli ajatuksen tasolla vaikeaa, mutta kokeilemisen myötä sain ylitettyä kynnyksen ja nyt se tuntuu melko helpolta. Yllätti jopa, miten paljon innostuin vuokraamisesta. Palveluiden, kuten Tori, Hygglo ja Lainappi, käyttäminen oli helppoa. Aion jatkaa tavaroiden vuokraamista myös jatkossa. Nyt hahmotan paremmin, mitä laittaa vuokralle ja milloin, sesongit huomioiden.

Ajatus siitä, että jakamistalous voi luoda yhteisöllisyyttä, vahvistui kokeilun myötä. Näen potentiaalia siihen, että jakamistalous ja yhteisöllisyys buustaavat toisiaan. Tulee mieleen jakaminen ennen vanhaan kylissä. Kaikenlainen kulutuksen vähentämiseen kannustava on hyvä juttu.

Ennen kokeilua kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen epäilytti; vuokraako kukaan minulta? Kokeilu osoitti, että tavaroille oli kysyntää ja todennäköisesti edullinen vuokrahinta vaikutti siihen positiivisesti. Jakamistalous ei varsinaisesti helpottanut, mutta ei myöskään hankaloittanut arkeani kokeilujakson aikana. Vuokrauksista saatu rahallinen hyöty jäi pieneksi, mutta tienaaminen ei ollutkaan minulle päätavoite. Koin merkitykselliseksi, että sain kokemuksia vuokraamisesta ja pystyin auttamaan muita tarjoamalla tavaroita edullisesti käytettäväksi.

Kokeilupäiväkirja: Mitä Tutta vuokrasi tai lainasi muille?

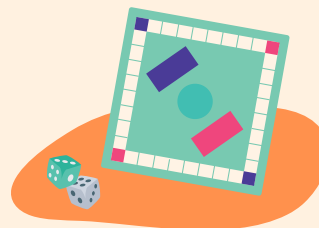

Tuote	Mitä kautta vuokrasi	Hinta	Vuokra-aika	Millainen kokemus oli
Työkaluja (vasara, ruuvimeisseli vaihtopäillä, kulmamitta ym.)	Lainappi	1 €/pv	1 vrk	Hyvä kokemus, haku ja palautus onnistuivat sovitusti.
Ompelukone	Lainappi	2 €/pv	1 vrk	Hyvä kokemus, mutta ompelukoneen alalangan puola meni rikki vuokraajan käytössä. Tästä sain korvauksen Lainappilta heidän korvaushakemuksensa kautta, mutta prosessi oli hidas. Onneksi osaa ei ole iso homma vaihtaa.
Parkkipaikka	Tori / Jaa Se! -hankkeen sopimus pohja	10 €/kk	1,25 kk (5 vko)	Hyvä kokemus - muokkasin hankkeen kautta saamaani sopimus pohjaa niin, että kirjasin siihen parkkiruudun vuokraamista koskevat ohjeet (mm. siistinä pitämisestä ja siitä, että kyseessä ei ole tavara). Vuokraaja allekirjoitti lomakkeen ja lisäsi puuttuvat tietonsa, maksoi maksun etukäteen ja homma kunnossa.
Ompelukone	Suullisesti kaverille	0 €	3 h	Kiva jakamiskokemus meillä kotona iltateen äärellä, kun korjattiin yhdessä kaverin kanssa vaatteita ompelukoneellani. <3

Vuokrauksista saatu rahallinen hyöty jäi pieneksi, mutta tienaaminen ei ollutkaan minulle päätavoite. Koin merkitykselliseksi, että sain kokemuksia vuokraamisesta ja pystyin auttamaan muita tarjoamalla tavaroita edullisesti käytettäväksi.

Kokeilupäiväkirja: Mitä Tutta vuokrasi tai lainasi muilta?

Tuote	Mitä kautta vuokrasi	Hinta	Vuokra-aika	Millainen kokemus oli?
Tekstiilipesuri	Lainappi	5 €/vrk	3 vrk	Hyvä: hakeminen ja palauttaminen oli helppoa. Aion jatkossakin mieluummin vuokrata, kuin ostaa omaksi.
Peite-/suojamuovi	Lainasin sukulaiselta	0 €	1,25 kk	Hyvä, sain tarvitsemani suojamuovin sukulaiselta lainaan remontin ajaksi. Aion jatkossakin mieluummin lainata, kuin ostaa omaksi.
Lautapeli	Lainasin kirjastosta	0 €	2 vk	Hyvä, saatiin lainaan kiva lautapeli, jota ollaan haluttu kokeilla lasten kanssa. Lopulta ostettiin samanlainen peli joululahjaksi itselle.

Kirjastojen potentiaalia jakamistaloudessa voisi nostaa laajemminkin esiin! Esim. Jyväskylässä kirjastosta saa kirjojen ja median lisäksi lainattua esim. pelejä (myös konsoleille), soittimia, linkkikortin, kausikortteja esim. jääkiekkopeleihin tai sinfoniaan, ja niin edelleen.

Millaisia hyötyjä Tutta havaitsi kokeilun aikana?

- Rahaa säästyy, kun ei tarvitse maksaa varastoinnista tai tavarasta ostohintaa.
- Rahan ansainnan mahdollisuuden näen aika vähäisenä tämänhetkisillä tavaroilla ja niillä vuokrahinnoilla, joita kokeilun aikanakin käytin. Kalliimmilla tavaroilla voisi saada enemmänkin ansaintaa.
- Tavarankäyttöaste nousee.
- Saan käyttööni tavaroita, joita olen halunnut kokeilla, mutta en ainakaan heti ostaa omaksi.
- Yhteisöllisyys, "pieni kylä" -meininki
- Samanhenkisten ihmisten kohtaaminen
- Jakamisen ilo
- Kokeilun aikana tuli hyviä kohtaamisia, esim. ystävä tuli iltateelle ja korjasimme yhdessä vaatteita ompelukoneellani ja vaihto-oppilas kävi vuokraamassa työkaluja. Niistä tuli hyvä mieli, kun pystyi auttamaan.

Millaisia haasteita tuli vastaan?

- Vertaisvuokraaminen ei ole kovin yleistä. Vain tietyntyyppisiä tavaroita on tarjolla, joten vielä on aika vähän valikoimaa.
- Ajankäyttö vuokrauksiin (ilmoituksen laatiminen, hakujen ja palautusten sopiminen).

Mikä mietitytti kokeilussa?

Ainoa asia, joka mietitytti, että mitä tapahtuu, jos vuokrattava tavara menee rikki. Kokeilun aikana näin tapahtuikin, mutta sain käyttämäni palvelun kautta siitä korvauksen. Se vei hieman aikaa, sillä vuokraajalta tarvittiin ensin kielteinen kotivakuutuslausunto, mutta sen jälkeen prosessi sujui nopeasti.

Tutan vinkit jakamistalouteen:

- Rohkaisen ja kannustan kyllä kaikkia kokeilemaan. Vuokraaminen voi tuntua ensin työläältä ajatuksena, mutta kun aloittaa vaikkapa yksi sovellus ja yksi tavara kerrallaan, se tuntuu helpolta.
- Sesongit kannattaa huomioida
- Kannattaa hyödyntää Jaa Se! -hankkeen sopimuspohjaa, jos vuokraa ilman palvelualustaa. Vuokrasin kokeilun aikana parkkiruutuni sopimuspohjan avulla. Lähetin sen sähköpostitse vuokraajalle ja sain allekirjoituksen. Oli helppoa ja näppärää.

*Paras oivallus kokeilujaksolta:
Pitäisi avata enemmän silmiä sille, mitä
kaikkea kotoa löytyy, mitä muutkin
voisivat tarvita ja vuokrata minulta.*

Jani Juustila, Oulu

Janin kokeilutarina

Jani vuokrasi kokeilujakson aikana omista tavaroistaan tekstiilipesuria, ilmatäytteistä parisänkyä ja kantorinkkaa. Muilta hän lainasi Tens-laitetta, lautapeliä ja porakonetta. Janilla ja hänen perheellään oli entuudestaan kokemusta tekstiilipesurin ja retkeilyvarusteiden vuokraamisesta muille. Kokeilu kannusti vuokraamaan myös muilta ja herätti positiivisen ajatuksen, että jatkossakin perhe voisi ostamisen sijaan vuokrata tavaroita käyttöönsä.

Aluksi vuokraaminen tuntuu vaikealta, mutta kun ottaa hypyn lähteä mukaan, se onkin helppoa. Muilta vuokraaminen oli positiivinen kokemus ja saimme käyttöömmme vuokraamalla tavarat, jota emme olisi ostaneet omaksi. Vuokraamamme tavara toimitettiin Postin välityksellä, sillä se sijaitsi eri paikkakunnalla. Sain ajatuksen, että voisin itsekkin hyödyntää postitusta vuokratessani pienempiä tavaroita muille. Se voisi joillekin madaltaa kynnystä vuokrata. Yleisesti tavarat noudot ja palautukset ovat olleet suhteellisen helposti sovittavissa ja olemme tarjonneet tavaralle myös kuljetusta lähialueelle maksua vastaan.

Kokeilun ajankohta oli loppuvuosi ja se vaikutti tekstiilipesurin ja kantorinkan vuokrausmääriin laskevasti. Niiden sesonki on kesäaikana, jolloin ne ovat normaalisti melkein koko ajan vuokralla.

Kokeilun myötä opin, että pitäisi avata enemmän silmiä sille, mitä kaikkea kotoa löytyy, mitä muutkin voisivat tarvita ja vuokrata minulta. Tavaroiden vuokraaminen omistamisen sijaan on järkevää. Kaikkea ei tarvitse itse omistaa, etenkin harvemmin käytetyt tavarat on hyvä jakaa myös muiden kanssa. Palvelualustat ovat helpottaneet vuokraamista, kun sopimukset ja maksuliikenne hoituvat niiden kautta.

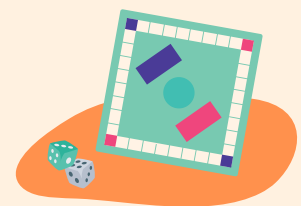
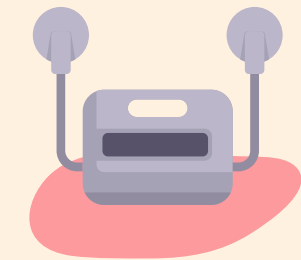
Kokeilupäiväkirja: Mitä Jani vuokrasi tai lainasi muille?

Mitä vuokrasi	Mitä kautta vuokrasi	Hinta	Vuokra-aika	Millainen kokemus oli
Tekstiilipesuri	Tori	20 €/pv	1 pv	Vuokraaja haki pesurin ja palautti puhtaana. Vuokrauksen ajan pesurin käytössä hieman ongelmia, mutta ratkesi puhelimesta ohjeistamalla.
Tekstiilipesuri	Tori	20 €/pv	1 pv	Vuokraaja haki ja palautti pesurin kotiin. Palautettaessa pesuri oli hieman likainen, mutta helposti puhdistettavissa.
Tekstiilipesuri	Tori	20 €/pv	1 pv	Vuokraaja nouti ja palautti pesurin kotiimme. Kaikki OK.
Tekstiilipesuri	Tori	20 €/pv	1 pv	Vuokraajalla oli ongelmia pesurin käytössä, vaati käynnin paikan päällä vuokraajan luona. Vika johtui käyttäjästä ja korjaantui käynnillä. (Tästä aiheutui itselle vaivaa ja ylimääräisiä kuluja, kun ongelma ei ratkennut puhelimesta annettujen ohjeiden perusteella.)
Tekstiilipesuri	Lainasin sukulaiselle	0 €	3 pv	Oli mukava nähdä sukulaisia ja auttaa.

Kokeilun ajankohta oli loppuvuosi, ja se vaikutti tekstiilipesurin ja kantorinkan vuokrausmääriin laskevasti. Niiden sesonki on kesäaikana, jolloin ne ovat normaalisti melkein koko ajan vuokralla.

Kokeilupäiväkirja: Mitä Jani vuokrasi tai lainasi muilta?

Tuote	Mitä kautta vuokrasi	Hinta	Vuokra-aika	Millainen kokemus oli
Tens-laite	Hygglo	42,90 € / 27 pv	27 pv	Tuote postitettiin Helsingistä, vaikka vuokrailmoitus oli tehty Ouluun. Tämä herätti aluksi epätietoisuutta mutta toimi lopulta hyvin. Tuotteen mukana tuli palautustarra jolla tuotteen pystyi palauttamaan vuokrauksen päätyttyä maksutta. Oli kätevää, kun ei tarvinnut ostaa tuotetta, vaan saimme sen käyttöön vain tarvisemallemme ajalle.
Lautapeli	Lainasin kirjastosta	0 €	25 pv	Hyvä, en ole ennen vuokrannut/lainannut lautapelejä, joten kokemus oli mieleinen. Aion jatkossakin lainata.
Porakone	Lainasin sukulaiselta	0 €	2 pv	Yhteiskäyttölaite lähellä asuvan sukulaisen kanssa, vaihdellaan usein päittäin.

Kokeilu kannusti vuokraamaan myös muilta ja herätti positiivisen ajatuksen, että jatkossakin voisimme ostamisen sijaan vuokrata tavaroita käyttöömmme.

Millaisia hyötyjä Jani havaitsi kokeilun aikana?

- Suurena motivaationa on toki rahan ansainta, mutta esimerkiksi sukulaisten ja muiden tuttujen kesken lainaaminen tuo hyvää mieltä ja auttamisen iloa.
- Rahaa säästyy, kun ei tarvitse ostaa omaksi etenkin kertaluontoisesti tai harvoin käytettäviä tavaroita.
- Tilan säästö toisilta vuokrattaessa. Saan tavaran käyttöni tarvitsemalleni ajalle, eikä minun tarvitse varastoida sitä.
- Oma tavara pääsee käyttöön (käyttöasteen nousu).

Millaisia haasteita tuli vastaan?

- Tavara kuluu ja sitä pitää huoltaa useammin, jos sitä vuokrataan/käytetään paljon.
- Ajankäyttö vuokrauksiin. Tavaroiden nouto ja palautus sitoo aikaan ja paikkaan. Joskus täytyy myös ohjeistaa vuokraajaa tavaran käytöstä.
- Oulun tyyppinen paikkakunta tuo haastetta, sillä keskustan ulkopuolella etäisyydet ovat pitkiä.
- Vuokrattavien, järkevän hintaisten tavaroiden valikoima on vielä aika suppea.

Mikä mietitytti kokeilussa?

Mikään ei oikeastaan mietityttänyt. Yleisesti ottaen vuokraaminen on helppoa ja onnistuu hyvin.

Janin vinkit jakamistalouteen:

- Pitkän kokemuksen kautta voin sanoa, että lähtökohtaisesti jakaminen onnistuu, ei tule haasteita ja ihmisiin voi luottaa.
- Anna vuokraajalle ohjeet tavaran käyttöön ja sopikaa, miten toimia vikatilanteessa.
- Tee kirjallinen sopimus vuokraamisesta, jos et käytä palvelualustaa.
- Vuokraaminen voi alkuun tuntua vaikealta, mutta ei se oikeasti ole hankalaa.

Muiden kokeilijoiden vinkit

- Aloita tekemällä lista tavaroista, joita voisit vuokrata.
- Tutustu erilaisiin palveluihin, jotka helpottavat vuokraamista.
- Vuokraaminen ja lainaaminen on helppoa aloittaa tutussa yhteisössä. Perusta esim. työyhteisön, harrastus- tai kaveriporukan WhatsApp-viestiryhmä, jota käytetään vain tavaroiden vuokraamiseen ja lainaamiseen.
- Pohdi, meneekö tavara paremmin vuokralle, jos tarjoat (lisämaksusta) tavaralle kuljetuksen.
- Selkeät sopimukset helpottavat ja tuovat turvaa vuokraamiseen.
- Kirjaa verottajaa varten vuokrausten tulot ja menot esim. Excel- taulukkoon. Taulukkoon on hyvä merkitä: mitä on vuokrattu ja milloin, maksutapa, tulot ja kulut (esim. palvelumaksut).
- Postin lähilokeropalvelu mahdollistaa väljemmän aikataulun ja kontaktittoman toimituksen tavarán noudossa sekä palautuksessa.

Alkuun pääsemiseen on hyvä varata aikaa ja tutustua erilaisiin palveluihin, jotka helpottavat vuokraamista. Aloita pienin askelin ja kokeile rohkeasti!

4. Kolme hyvää syytä jakamistaloudelle

1. Voit säästää tai tienata rahaa

Jakamistalouden avulla voit säästää rahaa, kun jaat resurssiviisaasti tiloja, tavaroita ja palveluita muiden kanssa. Voit myös ansaita lisätuloja vuokraamalla muille omia resursseja, kuten omaa autoa, asuntoa, työkaluja tai venettä.

Porakone-esimerkki: "Porakone on keskimäärin käytössä vain 13 minuuttia koko elinkaarensa aikana – lainaa, älä omista!"

Suomalaisilla on yli 2,6 miljoonaa porakonetta (STT 2019 Nettivuokraus.com). Jos käytät porakonetta harvoin, on todennäköisesti taloudellisesti fiksumpaa ostamisen sijasta vuokrata sellainen, kun sitä tarvitset.

 Mieti: uusi porakone tarvikkeineen maksaa 114 euroa. Samanlaisen porakonesetin päivävuokra voi maksaa vain 7 euroa.

Eli porakoneen vuokraaminen kannattaa, jos tulet käyttämään sitä 16 kertaa tai vähemmän. Tämä tarkoittaa porakoneen käyttöä esimerkiksi kerran kolmessa vuodessa. Kannattaa muistaa myös, että vuokratessasi sinun ei tarvitse säilyttää työkalua kotonasi pitkiä aikoja, huoltaa sitä tai hankkia uutta rikkoutuneen koneen tilalle. Samalla säästät luonnonvaroja ja resursseja. Aika hyvä diili siis! (Laskelma tehty osana Jaa Se! -hanketta.)

Esimerkkejä ansaintamahdollisuuksista

- Voit tienata Helsingissä omaa parkkipaikkaa vuokraamalla vuodessa yli 2076 euroa/vuosi.
- Voit tienata keskimäärin vuodessa seuraavia tavaroita vuokraamalla:
  - Järjestelmäkamera: 1350 €
  - Suksiboksi: 624 €
  - Kaiutin: 703 €
  - Asuntoauto: 2587 €
  - Juhlateltta: 1025 €
  - Retkiteltta: 272 € (Hygglo, Shareaway)

Kolme hyvää syytä jakamistaloudelle

2. Voit tehdä ympäristön kannalta parempia valintoja.

Jakamistalouden avulla tavaroiden ja tilojen käyttöaste nousee, mikä voi pienentää tuotannon ja kulutuksen aiheuttamaa ympäristökuormitusta, kuten luonnonvarojen kulutusta, päästöjä ja jätteen määrää.

- **Luonnonvarojen säästö:** Yhteiskäytön ansiosta tavaroita ja hyödykkeitä tarvitsee valmistaa vähemmän, mikä vähentää raaka-aineiden ja energian kulutusta. Esimerkiksi henkilöautot ovat suurimman osan ajasta käyttämättöminä, mutta yhteiskäyttö vähentää autojen tarvetta merkittävästi. Arvioiden mukaan yksi yhteiskäyttöauto voi korvata jopa 4–23 yksityisautoa.
- **Vähemmän jätettä ja päästöjä:** Kun tuotteita jaetaan, lainataan, vuokrataan tai myydään eteenpäin, niiden käyttöikä pitenee ja ne eivät päädy yhtä nopeasti jätteeksi. Tämä vähentää jätteen syntymistä ja uusien tuotteiden valmistuksen aiheuttamia päästöjä.
- **Kestävämmät tuotteet:** Jakamistalous kannustaa valmistamaan laadukkaita, kestäviä ja helposti korjattavia tuotteita, sillä ne soveltuvat kertakäyttöisiä ja huonolaatuisia paremmin jaettavaksi.
- **Resurssien viisaampi käyttö:** Jakamistalous mahdollistaa sen, että vajaakäytössä olevat tavarat ja tilat saadaan paremmin hyötykäyttöön. Tämä edistää resurssien kiertoa ja vähentää tarpeetonta kulutusta ilman, että elämisen mukavuudesta täytyy välttämättä tinkiä.

(Nokelainen 2023, Lahti & Selosmaa 2013)

Kolme hyvää syytä jakamistaloudelle

3. Voit lisätä arjen sosiaalista kanssakäymistä ja yhteisöllisyyttä

Lainaaminen ja jakaminen tuo ihmisiä yhteen: Jakamistalous perustuu usein yhteisöllisyyteen ja yhteistyöhön, kun ihmiset jakavat resurssejaan toisten kanssa. Tämä voi lisätä vuorovaikutusta, yhteenkuuluvuuden ja luottamuksen tunnetta muiden ihmisten kanssa ja näin tuoda arkeen sosiaalisia hyötyjä, mikä voi puolestaan lisätä hyvinvointia. Tästä esimerkkinä ovat naapureiden välinen lainaustoiminta tai taloyhtiön yhteiset tilat.

Kokeilijoiden kokemia sosiaalisia hyötyjä

"Kokeilun aikana tuli hyviä kohtaamisia esim. ystävä tuli iltateelle ja korjasimme yhdessä vaatteita ompelukoneellani ja vaihto-oppilas kävi vuokraamassa työkaluja. Niistä tuli hyvä mieli, kun pystyi auttamaan."

"Näin, että naapurini remontoi ja uskaltauduin kysymään häneltä lainaan työkaluja. Tutustuin samalla naapuriini ja sain vaivattomasti lainattua tarvitsemiä työkaluja."

"Jakamistalous ja yhteisöllisyys buustavat toisiaan. Jakamistaloudessa on jotain vanhaa. Ennen aikaan oli varmaan enemmän tämänkaltaista tavaroiden yhteiskäyttöä pienissä yhteisöllisissä kylissä."

"Tutuille lainaaminen tuo hyvää mieltä ja auttamisen iloa. Samalla tulee nähtyä ja vaihdettua kuulumiset."

"Sosiaaliset ulottuvuudet ovat moninaiset. Työskentelen kirjastossa ja se on jakamistaloutta parhaimmillaan. Kirjasto on kaikille avoin julkinen paikka. Joskus ihmiset, joilla on elämässään haasteita, tulevat ihan vain juttelemaan henkilökunnalle ilman, että välttämättä lainaavat mitään."

5. Jakamisen pelisäännöt: mitä pitää huomioida, kun osallistuu jakamistalouteen

Näin pääset alkuun

1. Aloita pienestä

- Tunnista kodissasi olevat tilasyöpöt, joita käytät vain harvoin tai et koskaan. Pohdi voisitko laittaa tilasyöpöt hyötykäyttöön vuokraamalla, lainaamalla tai myymällä ne.
- Kun olet aikeissa hankkia uuden tavarahan, harkitse voisiko tavarahan lainaaminen, vuokraaminen tai käytettynä ostaminen olla kestävämpi ratkaisu uuden ostamisen sijaan.
- Kokeile ensin lainaamista ystävältä tai tarjoa jotain omaa lainaan naapurille.
- Hyödynnä yhteisöjä, esimerkiksi työyhteisöä tai harrastusporukkaa, jonka kesken voit kokeilla jakamista.

2. Huomioi sesongit

- Tarkista sivulta 32 ja 41 sesonkikalenterit, jotka kertovat, mitä milloinkin kannattaa jakaa, lainata tai myydä.

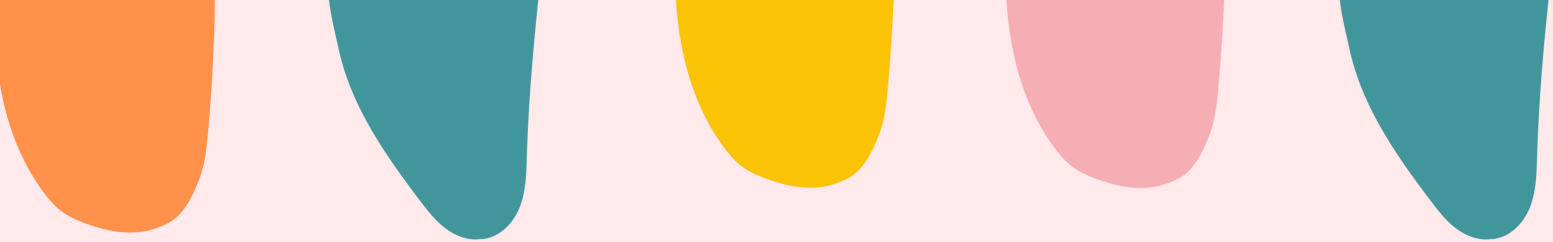
3. Tutustu palveluihin ja alustoihin

- Jakamistalous ei ole vain tavaroiden lainaamista, vaan se voi olla myös ruoan, palveluiden, tiedon, taidon ja tilojen jakamista sekä yhteiskäyttöisiä liikkumISRatkaisuja. Lue lisää eri vaihtoehtoista ja palveluista sivulta 6.

4. Mitä kaikkea voi jakaa tai yhteiskäyttää?

- Kulkuvälineet: Auto, pyörä, potkukelkka
- Harrastusvälineet: Sukset, suksiboksi, luistimet, valokuvauslaitteet, sup-lauta
- Tilat: Mökki, asunto, varasto, parkkipaikka
- Elektroniikka: Tietokone, videopelit, drone
- Työkalut: Porakone, nokkakäräyt, kaivuri jne.

5. Huolettavatko vastuukysymykset? Kurkkaa sivuilta 31 ja 40 vinkit sujuvaan ja turvalliseen jakamistalouteen.

Verotuksellisia näkökulmia käytetyn tavaran kauppaan ja vuokraukseen

Hyvänä muistisääntönä on, että kaikki myynnistä tai vuokraamisesta saadut tulot ovat veronalaisia, ellei tulotyyppiä ole nimenomaisesti säädetty verovapaaksi.

Tavaroiden myyminen

Yksityishenkilönä voit myydä oman perheesi käytössä olleita tavanomaisia kodin tavaroita (vaatteet, huonekalut ja kodinkoneet) verovapaasti, jos myynnistä saadut voitot ovat yhteensä enintään 5 000 euroa vuodessa. Jos saat vuodessa myyntivoittoja yli 5 000 euroa, sinun on maksettava rajan ylittävästä osasta luovutusvoittovero. Myyntivoitolla tarkoitetaan esimerkiksi tavaran ostohinnan ja myyntihinnan välistä erotusta.

Muiden tavaroiden, koneiden ja laitteiden (esim. peräkärry, ajoneuvot) myynnistä saadut luovutusvoitot ovat veronalaista tuloa.

Lyhytaikainen ja satunnainen vuokraus

Kun vuokraat asuntoa tai muuta omaisuutta sovelluksen tai verkkosivuston kautta, kaikista vuokratuloista, myös lyhytaikaisista tai satunnaisista vuokrauksista, tulee maksaa veroa, ja ne on ilmoitettava esitäytetyllä veroilmoituksella. Kaikki vuokratulot on ilmoitettava, vaikka vähennysten jälkeen verotettavaa ei jäisikään.

Vuokratuloista voi vähentää suoraan vuokraamiseen liittyviä kuluja, alustapalvelun perimän välityspalkkion ja ilmoituskustannukset kokonaan. Muut kulut vähennetään osittain vuokrausajan perusteella. Tämä koskee esimerkiksi asuntojen, loma-asuntojen, autojen, laitteiden ja muiden tavaroiden vuokrausta.

Loma-asuntojen ja muiden satunnaisesti vuokrattavien kohteiden kohdalla vain vuokra-aikaan liittyvät kulut ovat vähennyskelpoisia. Esimerkiksi lomaosakkeista tai peräkärryistä saaduista tuloista voi vähentää suoraan vuokrauksesta aiheutuneet kulut. Hankintahintaa ei voi kuitenkaan vähentää, ellei kohde ole pääasiassa tulonhankkimistoiminnassa.

Myös alivuokralaiselta saadut tulot ovat veronalaista tuloa. Niistä voi vähentää osan itse maksettavista vuokrakuluista sen mukaan, kuinka suuri osa asunnosta on alivuokralaisen käytössä.

Huomaa, että oman asunnon lyhytaikainen vuokraus voi vaikuttaa asunnon verovapaaseen myyntiin, jos oman käytön aika katkeaa. Koko asunnon lyhytaikainenkin vuokraus vaikkapa lomamatkan ajaksi katkaisee kahden vuoden oman käytön jakson. Yhtäjaksoinen oma käyttö ei katkea, jos asunnosta vuokrataan vain osa ja verovelvollinen asuu asunnossa itse samanaikaisesti vuokralaisen kanssa.

Lue lisää tästä aiheesta verottajan sivuilta osoitteesta www.vero.fi

Sosiaalietuudet ja jakamistalous

Jakamistaloudesta saatavat eri tulolajit (esim. ansiotulo, vuokratulo ja myyntitulo) vaikuttavat eri tavalla erilaisten sosiaalietuuksien myöntämiseen ja määrään. Mikäli saat jotain Kelan myöntämää sosiaalietuutta (mm. toimeentulotuki, yleinen asumistuki, opintotuki tai työmarkkinatuki), selvitä etukäteen, miten tulo huomioidaan tuen myöntämisessä ja maksamisessa. Erityisesti tilanteissa, joista saat rahamääräisen vastikkeen (maksu, vuokra, palkka, korvaus), kannattaa selvittää tulojen vaikutus tukiin.

Toimeentulotuki (Kelan myöntämä perustoimeentulotuki)

Toimeentulotuen lähtökohtana on, että se on viimesijainen taloudellinen tuki tilanteessa, jossa käytettävissä olevat tulot ja varat eivät riitä kotitalouden välttämättömiin menoihin. Pääsääntönä onkin, että kaikenlaiset tulot ja varallisuuserät vaikuttavat toimeentulotuen saamisen edellytyksiin ja tuen määrään. Laissa on vain muutama poikkeus tästä pääsäännöstä. Esimerkiksi tietyt sosiaalietuudet (esim. äitiysavustus) tai lapsen vähäiset ja epäsäännölliset tulot eivät vaikuta toimeentulotukeen.

Tavaran vuokraamisesta tai myynnistä saatavat vuokra- ja myyntitulot sekä keikkatyöstä ja palveluksesta saatavat tulot huomioidaan toimeentulotuen myöntämisessä ja tuen määrän laskemisessa. Myös oman vakinaisen asunnon vuokraamisesta saatava vuokratulo vaikuttaa. Kela saa tietoa tuloista esimerkiksi tulorekisteristä, veroviranomaiselta ja toimeentulotukihakemukseen liitettävästä tiliotteesta.

Lue lisää toimeentulotuesta sekä tulojen ja varallisuuden vaikutuksesta tukeen. Tutustu myös toimeentulotuen laskuriin.

Yleinen asumistuki

Asumistuen saamiseen vaikuttavat tuensaajan tulot ja omaisuus. Useamman henkilön ruokakunnassa koko ruokakunnan yhteenlasketut tulot ja omaisuus vaikuttavat tuen saamiseen.

Asumistuen myöntäminen perustuu ensinnäkin ruokakunnan tulojen määrään. Ansio- ja pääomatulot sekä joidenkin etuuksien saaminen vaikuttaa yleiseen asumistukeen. Jos ruokakunnan bruttotulot ylittävät kuukausittaisen tulorajan, tukea ei makseta lainkaan. Tulorajat ovat myös kuntakohtaisia. Alla esimerkkejä Helsingissä asuvan tulorajoista:

- 1 aikuinen: Tuloraja on 1844 euroa/kk
- 1 aikuinen ja yksi lapsi: Tuloraja on 2630 euroa/kk
- 2 aikuista ja 2 lasta: Tuloraja on 3780 euroa/kk.

Toiseksi tilillä olevat talletukset, sijoitukset ja muu omaisuus vaikuttavat tuen saamiseen ja määrään. Yhden aikuisen ruokakunnassa yli 10 000 euron arvoinen omaisuus ja vähintään kahden aikuisen ruokakunnassa yli 20 000 euron omaisuus vaikuttavat asumistukeen. Näiden omaisuusrajojen ylittävästä määrästä huomioidaan tuloina 20 %.

Saadut keikkatyötulot, yrittäjätulot ja jatkuvat vuokratulot voivat johtaa asumistuen epäämiseen, jos kuukausittainen tuloraja ylittyy. Toistuvat tavaran myynnistä saadut voitot otetaan myös tulona huomioon. Jakamistaloudesta saadut tulot saattavat vaikuttaa lisäksi perusomavastuun määrittymisessä, jolloin maksetun asumistuen määrä saattaa pienentyä jakamistaloudesta saatavien tulojen vuoksi.

Kirpputorimyynti, jossa käytettyä tavaraa myydään alle sen hankintahinnan ei lähtökohtaisesti oteta huomioon tulona. Myöskään satunnainen tavaran tai oman ajoneuvon vuokraaminen ei vaikuta asumistukeen. Sen sijaan säännöllinen ja jatkuva vuokraaminen huomioidaan asumistuessa. Varmista etukäteen, miten kertaluontoinen oman asunnon vuokraus vaikuttaa asumistukeen. Ilmoita Kelaan, jos ruokakuntasi tulot nousevat tai laskevat.

Lue lisää yleisestä asumistuesta Kelan sivuilta.

Kelan asumistuen laskurin avulla voit arvioida tulojen vaikutusta yleiseen asumistukeen.

Opintotuki

Opintoraha. Opintotukea saavan tulee tarkistaa, että myynti-, vuokra- ja muut tulot pysyvät vuositulorajojen sisällä. Yleiseen asumistukeen verrattuna opintotuen vuositulorajat ovat selvästi korkeammat. Opintotuen tulovalvonnassa eli tulorajojen noudattamisen seuraamisessa huomioidaan kaikki tulot, jotka ovat tuloverolain mukaisia veronalaisia ansio- ja pääomatuloja. Näitä ovat esimerkiksi:

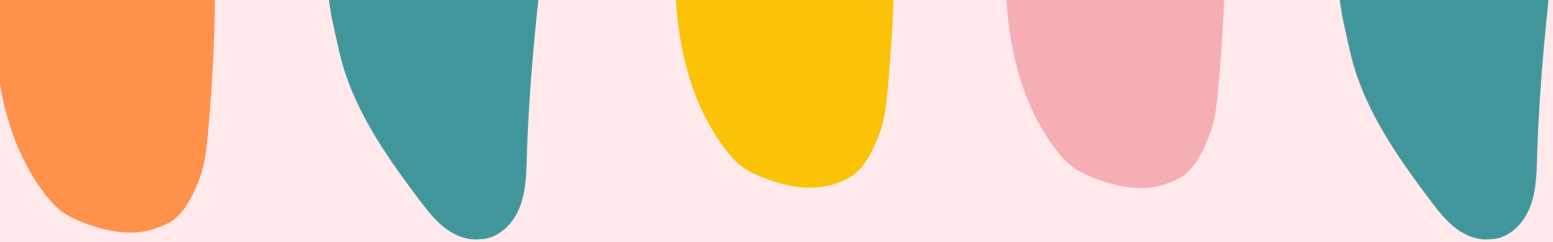
- keikkatyöstä tai palveluksista saatavat ansiotulot
- tavaroiden, parkkiruudun tai tilojen vuokraamisesta saatavat pääomatulot.

Sitä vastoin koti-irtaimistoon kuuluvien tavaroiden myynnistä saatavat voitot ovat verovapaata 5 000 euroon asti. Siten tavallisten kodin ja arjen tavaroista saadut tulot vaikuttavat hyvin harvoin opintotuen tulorajojen ylittymiseen.

Opintotuen asumislisä. Opiskelijat palaavat asumislisän piiriin 1.8.2025 alkaen.

Asumislisän saamiseen vaikuttavat asumismenot ja opiskelijan tulot. Asumislisää koskevat samat vuositulorajat kuin muuta opintotukea. Muiden samassa asunnossa asuvien tulot eivät vaikuta asumislisään.

Lue lisää tulojen vaikutuksesta opintotukeen Kelan sivuilta.

Työmarkkinatuki

Työmarkkinatukeen vaikuttavat omat työ- ja pääomatulot sekä samassa taloudessa asuvien vanhempien tulot. Keikka- ja osa-aikatyöstä maksettu palkka sekä yritystoiminnan tulot huomioidaan työmarkkinatuessa soviteltavana tulona.

Työttömyyden aikaiset pääomatulot ja muut kuin palkkatulot huomioidaan puolestaan työmarkkinatuen tarveharkinnassa. Myös tavaroiden myynnistä sekä tavaroiden ja tilojen vuokraamisesta saatavat tulot saattavat vaikuttaa työmarkkinatuen määrään. Pääomatuloja ja muita kuin palkkatuloja voi saada tiettyyn tulorajaan asti ilman, että ne vaikuttavat tuen määrään.

Kuukausittainen tuloraja yksinasuvalla on 311 euroa kuukaudessa ja huoltovelvollisella alkaen 1 044 euroa kuukaudessa riippuen huollettavien lasten lukumäärästä. Yksin asuvalla työmarkkinatuesta vähennetään summa, joka on 75 % tulorajan ylittävistä tuloista. Huoltovelvollisen henkilön työmarkkinatuesta vähennetään summa, joka on 50 % tulorajan ylittävistä tuloista.

Työttömyyden aikaiset vuokratulot eivät vaikuta työmarkkinatuen määrään, jos vuoden aikana saadut vuokratulot jaettuna 12 kuukaudelle eivät ylitä kuukausittaista tulorajaa (Vuoden vuokratulot € : 12 kk = kuukausittainen vuokratulo). Siten esimerkiksi ajoittainen kodin tavanomaisten pientavaroiden tai harrastusvälineiden vuokraaminen ei välttämättä vaikuta työmarkkinatuen määrään lainkaan.

Kirpputori- tai muista vastaavista käytetyn tavaran myynneistä saatu tulo vaikuttaa harvoin työmarkkinatukeen. Satunnaisia tai kertaluonteisia tuloja ei huomioida tarveharkinnassa. Lisäksi rahamäärältään toistuvilla, mutta vähäisillä myynneillä ei ole käytännössä vaikutusta työmarkkinatukeen, koska tarveharkinnan tulorajat ovat käytetyn tavaran myynnin näkökulmasta korkeita.

Lue lisää Kelan sivuilta [työsuorituksista maksettavien tulojen vaikutuksesta työmarkkinatukeen](#) sekä [työmarkkinatuen tarveharkinnassa vaikuttavista tuloista ja tulorajoista](#).

Tunnista toimintasi ammattimaisuus- tarjoajasta vahingossa yrittäjäksi?

Jakamistalous ja kuluttajien tarjoajarooli ovat hämärtäneet ammattimaisen ja ei-ammattimaisen toiminnan välistä rajanvetoa. Jakamistalouden ansiosta siirtyminen kuluttajasta mikroyrittäjyyteen on helpottunut. Toiminnan ammattimaistumista ja kaupallistumista seuraa kuitenkin lakisääteisiä velvollisuuksia ja vastuita, joita ei-ammattimaisella toimijalla ei ole.

Vahingossa elinkeinonharjoittajaksi? Jos tavaroiden tai tilojen vuokraus tai myynti on laajaa, toistuvaa ja tähtää taloudelliseen tulokseen ja siten ilmentää ammattimaista ja kaupallista tarkoitusta, lain silmissä kysymys on elinkeinotoiminnasta. Yksityisen elinkeinonharjoittajan tulee noudattaa kuluttajansuojasääntelyä.

Tavanomaisen koti-irtaimiston (esim. lasten vaatteet, astiat, huonekalut) sekä omassa käytössä olevien kodin laitteiden (esim. saumuri, höyrypesuri, hiomakone) ja harrastusvälineiden myynti tai vuokraaminen ovat harvoin elinkeinotoiminnaksi katsottavaa.

Suunnitelmallisempi, säännöllinen ja laajamittainen tavaroiden hankkiminen jälleenmyyntiä tai asiakkaille vuokraamista varten voitonsaamistarkoituksessa puolestaan kertoo elinkeinotoiminnasta ja ammattimaisuudesta. Elinkeinotoiminnasta kertoo myös se, jos myyntiä tai vuokrausta varten on perustettu toiminimi tai käytetään esimerkiksi kevytyrittäjyyspalvelua taikka on hakeuduttu arvonlisäverovelvolliseksi. Esimerkiksi useamman moottorikelkan hankinta ja vuokraaminen talvisesongin ajaksi perheen ulkopuolisille tahoille on elinkeinotoimintaa. Tavarán, laitteen tai tilan pääasiallinen oma tai perheen käyttö viittaa puolestaan siihen, että omaisuutta käytetään pääasiassa muuhun kuin elinkeinotoimintaan.

Milloin myynti- tai vuokraustoiminnasta tulee arvonlisäverollista liiketoimintaa?

Liiketoiminnan muodossa tapahtuva myynti ja vuokraaminen ovat arvonlisäveron alaista toimintaa. Liiketoiminnan tunnusmerkkejä ovat ansiotarkoitus, myynti- tai vuokraustoiminnan jatkuvuus ja ulospäin suuntautuvuus sekä tavanomainen yrittäjäriski. Toiminnan luonne ja laajuus ovat ratkaisevia. Ulospäin suuntautuvalla toiminnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palveluiden markkinointia julkisesti toiminnanharjoittajan lähipiirin ulkopuolelle. Omassa ja perheen käytössä olevan tavarán tai tilán vuokraus on harvoin liiketoimintaa. Vähäinen liiketoiminta ei johda arvonlisäverovelvollisuuteen. Tällä hetkellä (1.1.2025 alkaen) vähäiseksi katsotaan toiminta, jossa kalenterivuoden liikevaihto on korkeintaan 20 000 euroa.

Lähtökohtaisesti kiinteistön asuinrakennusten vuokraus on arvonlisäverosta vapaata. Sen sijaan tietyissä tilanteissa asuntojen lyhytaikainen vuokraus rinnastetaan ammattimaiseen majoitustoimintaan, jolloin lyhytaikaisvuokraus on arvonlisäveron alaista liiketoimintaa. Erityisen tarkkana kannattaa olla, jos vuokraat asuinhuoneistoa lyhytaikaisesti ja vuokratulosi ylittävät 20 000 euroa kalenterivuodessa.

Ammattimaiseksi hotelli- tai tähän verrattavaksi majoitustoiminnaksi katsotaan laaja ja jatkuva kalustettujen huoneistojen tarjoaminen pääasiassa tilapäiseen majoittumiseen. Ammattimaiseksi lasketaan myös kausiluontoinen mutta jatkuva ja riittävän laaja lyhytvuokraus. Huoneistojen vähäinen määrä (1-2 huoneistoa), lyhytvuokruksen satunnaisuus ja vähäisyys sekä huoneistojen oma tai lähipiirin käyttö viittaavat siihen, ettei kyse ole liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta majoitustoiminnasta. Jos asunto on jatkuvasti omassa tai lähipiirin käytössä, ei kysymys ole arvonlisäverollisesta liiketoiminnasta, vaikka asuntoa tarjottaisiinkin lyhytvuokrukseen ympäri vuoden.

Jos oman toimintasi arvonlisäverovelvollisuus pohdituttaa, voit pyytää verottajalta kirjallista ohjausta tai hakea ennakoratkaisua. Ennakoratkaisu on maksullinen, kirjallisen ohjauksen saa ilmaiseksi.

Näin haet kirjallista ohjausta arvonlisäverotuksessa - vero.fi

Lue lisää asunnon lyhytaikaisvuokruksen arvonlisäverosta verottajan ohjeista.

Juristin vinkit alustojen turvalliseen ja sujuvaan käyttöön

Ennen kuin teet myynti- tai vuokrausilmoituksia taikka ostat tai vuokraat, tutustu huolella alustapalvelun käyttöehtoihin ja ohjeisiin.

Osapuolten oikeudet ja velvoitteet määräytyvät ensisijaisesti:

1. osapuolten (myyjä-ostaja; vuokranantaja-vuokralainen) välisen sopimuksen sekä
2. alustapalvelun käyttöä koskevan sopimusehtojen perusteella.

Osapuolten roolit ratkaisevat, saatko kuluttajansuojaa

Alustapalvelujen tarjoamiseen sovelletaan mm. kuluttajansuojalakia, lakia sähköisen viestinnän palveluista ja EU:n digipalvelulakia. Lain mukaan alustapalveluiden tulee selkeästi ilmoittaa, ostatko tai vuokraatko tuotteen tai palvelun toiselta yksityishenkilöltä vai yritykseltä. Tämä vaikuttaa merkittävästi siihen, mitä lakia sovelletaan ja millaisiin oikeuksiin voit palvelun käyttäjänä vedota. Lähtökohtana on, että kuluttajansuojaa ei sovelleta yksityishenkilöiden välisiin suhteisiin, eikä silloin, kun myyjänä tai vuokranantajana on yksityishenkilö.

Esimerkiksi etämyynnissä lakiperusteinen 14 vuorokauden peruuttamisoikeus ei ole käytössä silloin, jos asioit toisen yksityishenkilön kanssa. Sopimuksen peruuttaminen on mahdollista vain, jos vastapuolena oleva yksityishenkilö on tarjonnut peruuttamismahdollisuutta tai jos alustapalvelun käyttöehdoissa on ilmoitettu, että alustalla tehtyihin sopimuksiin sovelletaan aina peruuttamisoikeutta.

Mitä sopimuksista ja käyttöehdoista olisi hyvä silmäillä?

- Onko alustapalvelu maksullinen?
- Millaisen roolin alusta on määritellyt itselleen? Yhdistääkö alustayritys vain ostajat ja myyjät tai vuokranantajat ja vuokralaiset, ja määritteleekö alustayritys itsensä osapuolten välisten sopimussuhteiden ulkopuolelle? Vai ottaako alusta vastuuta tavaroista ja palveluista?
- Mistä asioista sinä, vastapuolesi ja alusta vastaatte?
- Kuka vastaa, jos tavara, tila tai palvelu on viallinen tai ei vastaa kuvausta? Tarjoaako alustayritys hyvitystä?
- Kuka vastaa, jos vuokralainen vahingoittaa tavaraa tai tilaa? Tarjoaako alusta vakuutusturvaa tai takuuta? Mitkä ovat vakuutuksen tai takuun ehdot ja omavastuu? Onko alustalla käytössä vakuustoimintoja, joilla taloudellista riskiä voidaan hallita?
- Mitä maksutapoja on käytössä?
- Millainen toiminta on alustalla kielletty? Millaisia seuraamuksia käyttöehtojen vastaisesta toiminnasta tulee?
- Riitatilanteiden ratkaisu. Miten eri osapuolten väliset erimielisyydet ratkaistaan? Tarjoaako alusta riidanratkaisumenettelyjä? Ohjaako alusta kuluttajariitalautakuntaan?
- Voiko alustapalvelu muuttaa käyttöehtoja yksipuolisesti ja miten muutoksista ilmoitetaan käyttäjille?

Alustavastuun laajuus riippuu alustapalvelun tosiasiallisesta roolista

Alustapalveluiden tarjontaan sovelletaan kuluttajansuojasääntelyä, silloin kun alustapalvelua käytetään yksityistä kulutusta varten. Tärkeää on myös selvittää käyttöehdoista, missä roolissa alusta toimii. Joissakin tilanteissa alusta toimii tavaroiden myyjänä tai välittäjänä ja joskus vain ilmoitustaulutyypisenä markkinapaikkana. Välittäjänä toimiva alusta on kuluttajasuojalain mukaisessa vastuussa tietyissä tilanteissa (esim. tavarán, digitaalisten palveluiden, tai remonttien kaupassa), jos myyjänä on yksityishenkilö.

Alustan tulee selkeästi ja ymmärrettävällä tavalla kertoa kuluttajalle, missä roolissa se toimii ja miten velvollisuudet ja vastuut jakautuvat alustapalvelun ja alustalla toimivan elinkeinonharjoittajan välillä. Kuluttajansuojasääntelyä sovelletaan myös silloin, kun yritystoimija myy tai tarjoaa tavaroita kuluttajille alustoilla.

Alustapalveluiden käytön ABC

- Tarkista, onko alustalla käytössä asiakaspalvelua ja selkeitä yhteystietoja, johon voit olla tarvittaessa yhteydessä. Onko alustapalvelua tarjoavan yrityksen tiedot ja yhteystiedot löydettävissä?
- Selvitä, kenen kanssa asioit ja kenen kanssa teet sopimuksen. Asioitko toisen yksityishenkilön vai yrityksen kanssa? Vai syntyykö sopimus sittenkin alustayrityksen kanssa?
- Tutustu tarjouksien tekijöiden ja mahdollisen sopimuskumppanisi profiiliin ja muilta käyttäjiltä saatuihin arviointeihin. Minkälaisia palautteita taho on saanut aiemmin?
- Selvitä, varmistaako alustapalvelu käyttäjiensä henkilöllisyyden esimerkiksi vahvaa sähköistä tunnistautumista käyttäen (esim. pankkitunnistautuminen). Tarkistaako alusta käyttäjiensä luottotiedot? Mitä arvokkaammasta tavarasta tai palvelusta kyse, sitä tärkeämpää on tietää, kenen kanssa asioit.
- Hyödynnä mahdollisuuksien mukaan maksukorttisi luotto-ominaisuutta maksamisessa. Jotkin alustapalvelut ovat sisällyttäneet maksujärjestelmiinsä myös rahoitusyhtiöiden luotto- ja osamaksutuotteita maksuvaihtoehtoiksi (esim. Klarna). Kaupan rahoittaneella luotonantajalla on yhteisvastuuta myyjän kanssa myydyin tai vuokratun tuotteen virheestä.
- Jos vuokraat huoneistoja ja tiloja, älä mahdollista ns. suoria varauksia. Pyri siihen, että voit ennen sitovan sopimuksen syntyä tarkistaa, kuka on tulossa majoittumaan tai muulla tavoin käyttämään tilojasi.
- Viesti kirjallisesti käyttämällä alustapalvelun viestintäsovellusta. Näin pystyt jatkossa palaamaan samaasi ohjeistukseen tai tarkistamaan, mitä olittekaan sopineet.
- Jos huomaat alustalla lainvastaista tai arveluttavaa sisältöä tai toinen alustakäyttäjä toimii asiattomasti, tee ilmoitus alustapalvelulle.

6. Vinkit sujuvaan käytetyn tavarahan myyntiin ja ostamiseen

Onko kaapeissasi käyttämättömiä tavaroita, joille joku muu voisi antaa uuden elämän?

Tavaroiden kierrättäminen on helppo ja fiksu tapa säästää rahaa ja tehdä hyvää ympäristölle! Tässä kappaleessa jaamme vinkit käytetyn tavarahan kauppaan, jotta myyminen ja ostaminen olisi sinulle mahdollisimman sujuvaa. Jaamme vinkkejä huijausten välttämiseksi sekä ratkaisuja muihin ongelmatilanteisiin.

Käytetyn tavarahan sesonkikalenterimme auttaa sinua laittamaan tavarat ja vaatteet myyntiin ja etsimään käytettyä juuri oikeaan aikaan. Sesonkikalenterin erilaisia tulostettavia versioita löytyy osoitteesta www.kuluttajaliitto.fi/jakamistalousopas

Moni etsii käytettyjä tavaroita juuri silloin, kun ne vielä nukkuvat toisten kodeissa kaappien tai varastojen perukoilla. Sesonkien mukaan vaihteleva kysyntä luo haasteen: esimerkiksi syksyllä etsitään syysvaatteita ja opiskelijat tarvitsevat kipeästi huonekaluja ja kodintarvikkeita, mutta tarjonta ei pysy perässä.

Älä ole se tyyppi, joka yrittää kaupata toppatakkia heinäkuussa tai grillivartaita joulukuussa – Ratkaisu on ajoitus!

On tärkeää kiinnittää huomiota tavarahan sesonkiluonteeseen. Jotkin tavarat ovat ympärivuotisessa käytössä, jotkin vain sesongin aikana. Käytettyjen tavaroiden kysyntä on suurin sesongin alkaessa, joten myynti kannattaa aloittaa ajoissa. Parhaan hinnan ja nopeimmat kaupat saat, kun aloitat myynnin jo kuukautta ennen varsinaista sesonkia.

Käytetyn tavarahan sesonkikalenterimme kertoo, milloin mitäkin kannattaa myydä, jotta tavarat löytävät uudet omistajat helposti ja nopeasti. Aloita myynti hyvissä ajoin – näin saat parhaan hinnan ja pääset turhasta tavarasta eroon ilman turhaa odottelua. Tee kierrättämisestä sujuvaa ja kannattavaa!

Huomaathan, että avaimet käteen –tyyppisissä myyntipalveluissa myyntierän kuljetus ja julkaisuprosessi voi kestää 2–4 viikkoa, joten kannattaa olla ajoissa liikenteessä, mikäli haluaa myydä tuotteita juuri silloin kun sesonki on kuumimmillaan.

Vinkki:

Haluaisitko ostaa käytettyä, mutta et löydä haluamaasi? Katso sivulta 6 vinkkejä, mistä kaikkialla voit hankkia käytettyä tavaraa ja vaatetta!

Käytetyn tavaran sesonkikalenteri - mitä myydä milloinkin

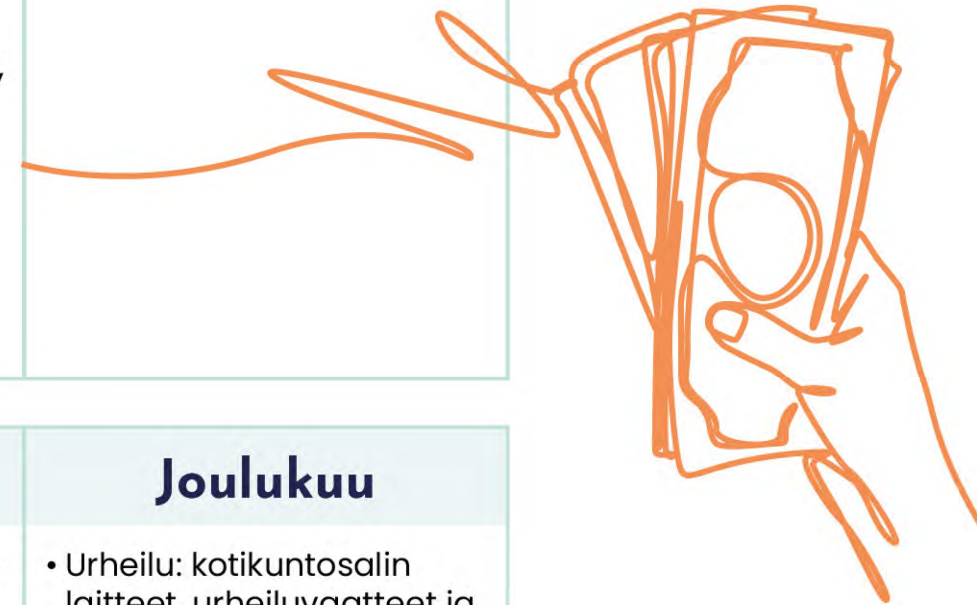
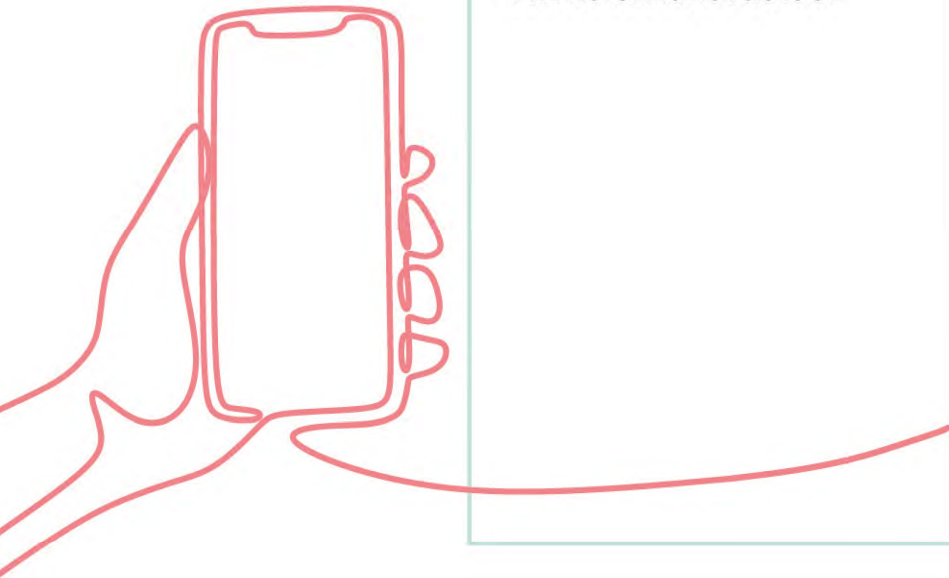
Laita turhaksi jääneet tavarat
oikeaan aikaan myyntiin
sesonkikalenterin avulla!

Käytetyn tavaran sesonkikalenteri

- mitä myydä milloinkin

Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu
- Kodinsisustus ja huonekalut - Varusteet ja tarvikkeet pienremontteihin - Ystävänäpäivälahjat - Hiihtolomavarusteet	- Puutarha: kasvit, istutus, puutarhanhoito, ruohonleikkurit - Mökkitarvikkeet - Moottoripyöräily - Peräkärret - Kesärenkaat - Pääsiäiskoristeet ja -tarvikkeet - Vauvanvarusteet ja -tarvikkeet	- Polkupyörät ja pyöräilyvarusteet - Kesäurheilu: golf, frisbee-golf, purjehdus, jalkapallo, tennis, padel ja sulkapallo - Purjehdus (pelastusliivit ja muut purjehtijan varusteet sekä veneen varaosat ja varusteet) - Kevätvaatteet: trenssit, nahkatakki, tennarit, loaferit ja välikauden ulkoiluvaatteet	- Sadevaatteet ja -varusteet - Juhlavaatteet kevään ja kesän juhliin - Kesävaatteet: mekot, hameet, t-paidat, shortsit, ohuet takit - Kesäkengät - Piha: ulkokalusteet, kesäkeittiöt, grillit, pizzauunit, savustimet, juhlateltat, markiisit, aurinkovarjot, uima-altaat, poreammeet - Rakennus- ja remontoitotarvikkeet - Asuntovaunu- ja matkailuautotarvikkeet	- Kesävaatteet: mekot, hameet, t-paidat, shortsit, ohuet takit - Valmistujaislahjat: korut, kirjat, astiat, koriste-esineet ja kodintarvikkeet - Kalastusvälineet ja -varusteet - Mökin ja kesäkodin sisustus - Vaellus ja eräily: teltat, makuupussit, rinkat, reput, vaelluskengät, ulkoiluvaatteet - Matkailu: matkalaukut, matkarattaat, lasten matkasängyt - Kattotelineet	- Metsästys - Opiskelijoiden muutot: huonekalut, kodinkoneet, valaisimet, astiat ja keittiötarvikkeet, kodintekstiilit ja sisustusesineet ensikotiin
Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
- Paluu kouluun: reput, laukut, työpöydät, -tuolit, tietokoneet, puhelimet - Paluu päiväkotiin: sisätosut, sisävaatteet, reput, sadevaatteet ja -varusteet, - Syyssisustus: valaisimet, lämmitys, viltit, peitot, tyyny, kynttilät - Marjastus ja sienestys - Urheiluvarusteet	- Sisäpelit: squash, sulkapallo, pingis, käsipallo, lentopallo, salibandy - Syysvaatteet: välikausi-, villa- ja ulkovaatteet, välikerrastot, päähineet, huivit, kevyttoppatakit, laadukkaat neulevaatteet ja -asusteet, reput ja nahkalaukut - Sadevaatteet ja -varusteet - Soittimet - Vanhojentanssimekot	- Talvirenkaat - Autonlämmittimet - Kirjat, seurapelit, palapelit ja viihde-elektroniiikka	- Avantouinti - Talvivaatteet: toppatakit, toppahousut, toppahallarit, käsineet, päähineet, villakangastakit - Talvikengät - Lumenluonti: lumilingot ja -lapiot - Halloween-koristeet ja naamiaisvaatteet	- Talviurheilu: hiihto, laskettelu, lumilautailu, luistelu, jääkiekko, pulkat, kelkat, nastakengät - Juhlavaatteet - Joulukoristeet ja -sisustus - Joululahjat: kirjat, lelut, pelit, puhelimet, pelikonsolit, viihde-elektroniiikka, vaatteet ja asusteet - Suksiboksit ja kattotelineet	- Urheilu: kotikuntosalin laitteet, urheiluvaatteet ja -varusteet - Terveys- ja hyvinvointituotteet - Tammikuun alennusmyyntien kaltaiset kodin isommat hankinnat: kodinkoneet, elektroniiikka, huonekalut - Vanhojentanssimekot

Vältä huijaus nettikirpputorilla

Nettikirpputorien suosion kasvu on tuonut huijareita myös käytetyn tavaran verkkokauppa-alustoille. Rikollinen saattaa esiintyä ostajana tai myyjänä, ja huijarin tunnistaminen voi olla hankalaa. Alla muutamia vinkkejä nettikirpparikauppoihin:

Kuvat. Tarkista tarkkaan kuvat tuotteesta. Näyttävätkö ne siltä, että ilmoittajalla todella on hallussaan tämä tuote? Epäilyttävää on esimerkiksi pelkkä kuvakaappaus samankaltaisesta tuotteesta muualta netistä. Vaadi tarvittaessa nähtäville lisää kuvia.

Hinta. Onko hinta kenties liian edullinen tai turhankin kallis? Jos mahdollista, vertaa hintaa samankaltaisiin myytävänä oleviin tuotteisiin ja hintapyynnön suhdetta uuden vastaavan tuotteen hintaan.

Aitous. Tarkkaile tai pyydä todisteita aitoudesta: esimerkiksi ostokuitti tai kalliimpien tuotteiden erilaiset aitoustodistukset, kuten merkit, hologrammit, alkuperäisen pakkauksen yksityiskohdat, signeeraukset ym. Monien merkkituotteiden osalta netistä löytyy myös ohjeita aitouden tarkistamiseen.

Kuka myy? Kannattaa nähdä hieman vaivaa myyjän tunnistamiseen. Ovatko muut antaneet hänestä arvioita? Ovatko ne positiivisia, neutraaleja vai negatiivisia? Onko myyjä vastannut hänelle osoitettuun viesteihin ja kysymyksiin? Näyttävätkö palautteet siltä, että ne ovat todellisten ihmisten antamia? Jos mahdollista, sovi myyjän kanssa tapaaminen, jossa voit tutustua tavaraan ennen maksamista.

Maksu. Maksuun kannattaa käyttää tunnettuja toimijoita (esim. pankit, MobilePay, PayPal). Vastapuolen yhteystiedot on hyvä saada itselleen puolin ja toisin ennen maksusuoritusta. Etukäteen maksamisessa on aina omat riskinsä, jotka kannattaa punnita tapauskohtaisesti. Mitä isommasta rahasummasta on kyse, sitä enemmän kannattaa nähdä vaivaa asian varmistamisessa. Käteistä ei kannata antaa kuljetettavaksi, jos ei ole vakuuttunut kuljetusfirman rehellisyydestä.

Myös ostajat voivat olla huijareita, ja heidän toimintansa tunnistaminen on tärkeää turvallisen kaupankäynnin takaamiseksi. Petollinen ostaja saattaa esimerkiksi pyrkiä siirtämään viestittelyn pois myyntialustan omasta viestipalvelusta, kuten WhatsAppiin, ja lähettää tekaistuja linkkejä, jotka jäljittelevät kaupankäyntialustan ulkoasua. Näiden linkkien kautta he kalastelevat maksukortti- tai henkilötietoja. Huijarin tunnusmerkkejä voivat olla esimerkiksi huono suomen kieli, kirjoitusvirheet viestinnässä tai epäilyttävät maksujärjestelyt, kuten vaatimus maksutietojen luovuttamisesta linkin kautta. Onkin tärkeää olla tarkkana, tarkistaa linkkien ja viestien aitous ja käydä kaupankäyntiin liittyvä viestittely aina myyntialustan omassa viestipalvelussa.

(Huijausinfoa selkeällä kielellä -hanke)

Juristin vinkit käytetyn tavaran kauppaan

1. Tee kirjallinen sopimus tai käy ainakin kirjallista viestinvaihtoa

Sopimus on tärkein osapuolten oikeuksien ja velvollisuuksien määrittäjä yksityishenkilöiden välillä. Kuluttajansuojasääntelyä ei lähtökohtaisesti sovelleta, kun myyjänä on yksityishenkilö. Poikkeuksena ovat tilanteet, joissa ammattimainen välittäjä välittää kulutushyödykkeen yksityishenkilön lukuun (esim. käytetyn auton ostaminen autoliikkeestä). Muutoin tavaran kauppaan sovelletaan kauppalakia, joka täydentää sopimusta.

Sopimus sitoo osapuolia sen muodosta riippumatta. Joten kaupan keskeisistä ehdoista voidaan sopia vaikkapa viestisovellusta käyttäen. Mitä arvokkaammasta, erityisluontoisemmasta tai teknisemmästä kaupan kohteesta (esim. keräilyesine, laite, ajoneuvo) on kysymys, sitä suuremmalla syyllä kaupasta on hyvä sopia kirjallisella erillisellä asiakirjalla. Tallenna kaikenlainen viestinvaihto pysyvään muotoon.

2. Sovi ainakin kaupan toteutuksesta ja hinnasta – tiedosta osapuolten odotukset

Kauppalain tarkoitus on sujuvoittaa kaupankäyntiä, eikä siksi kaikista asioista tarvitse sopia erikseen. Kauppalain periaatteet tulevat sovellettaviksi, jos osapuolet eivät sovi muuta. Esimerkiksi tavara ja sen omistusoikeus siirtyvät vasta, kun kauppahinta on maksettu. Myyjän tulee luovuttaa tavara sovittuna ajankohtana tai jos ei muuta sovittu, kohtuullisessa ajassa kaupanteosta.

Pääsääntönä kauppalaissa on, että ostaja noutaa tavaran myyjältä, tavallisesti tämän asuinpaikasta. Myyjällä ei ole velvollisuutta lähettää tai kuljettaa tavaraa, jollei muuta ole nimenomaisesti sovittu. Jos myyjän sovitaan lähettävän tavaran, vastuu sen rikkoutumisesta, tuhoutumisesta tai katoamisesta säilyy myyjällä, kunnes kuljetusyritys on vastaanottanut tavaran. Myyjä myös vastaa kustannuksista, joita aiheutuu tavarasta ennen sen luovutusta. Jos myyjä sopimuksen mukaan kuljettaa tai lähettää tavaran, myyjän tulee pakata ja suojata tavara asianmukaisesti.

3. Ostajan tulee tarkastaa tavaran kunto ja reklamoida ajoissa

Kauppahinnan maksaminen ja tavaran luovutukseen myötävaikuttamisen lisäksi ostajan tärkeimpiä velvollisuuksia on tarkastaa tavara. Jos ostajalla on mahdollisuus tutustua tavaran ominaisuuksiin ennen ostopäätöstä, ei hän voi vedota virheenä seikkaan, jonka hänen olisi tullut tarkastuksessa huomata. Ostajan oletetaan tällöin hyväksyneen tavaran. Tavara tulee tarkastaa myös sen jälkeen, kun ostaja on saanut sen hallintaansa. Ostajan tulee lisäksi ilmoittaa myyjälle kohtuullisessa ajassa havaitsemistaan virheistä ja puutteista tavarassa tai muutoin hän menettää oikeuden vedota tavaran virheeseen.

Yksityishenkilöiden välisessä kaupassa ei ole peruuttamis- tai palautusoikeutta. Avoimesta kaupasta on sovittava erikseen. Kuluttajakauppaan verrattuna ostajalla on suurempi vastuu siitä, että tavara soveltuu aiottuun käyttöön. Vastaavasti myyjä voi luottaa siihen, että kaupat sitovat. Tästä syystä on tärkeää, että ostaja tarkastaa tavaran huolella ja pohtii sen soveltumista omaan käyttöönsä ennen kaupantekoa. Myös etäkaupoissa tavara on hyvä tarkastaa välittömästi, kun paketti on tullut perille.

4. Käytetyn tavaran laatutaso on matalampi, mutta sen on vastattava sovittua

Myös käytetyn tavaran kaupassa lähtökohtana on, että tavaran tulee vastata sovittua ja myyjän antamia tietoja. Käytetty tavara ei kuitenkaan ole uudenveroinen, jolloin mahdolliset kulumat, käytön jäljet ja viat eivät tee tavarasta virheellistä. Sopimukseen kannattaakin listata tavaran ominaisuudet ja viat sekä mahdollisesti myös ostajan odotuksia tavaralta tai sen käytöltä erityisesti arvokkaamman tavaran kaupassa.

Jos käytetty tavara myydään "sellaisena kuin se on" -varaumaa käyttäen, on siinä kuitenkin virhe, jos:

- Tavara ei vastaa myyjän antamia tietoja, jotka ovat vaikuttaneet ostopäätökseen;
- Myyjä on laiminlyönyt antaa tavaran ominaisuuksia tai käyttöä koskevat olennaiset tiedot, josta ostajan olisi tullut saada tietää ennen ostopäätöstä; tai
- Tavara on olennaisesti huonommassa kunnossa kuin hinta ja muut olosuhteet huomioiden on ostajalla ollut aiheutta olettaa.

Myyjän virhevastuu on käytetyn tavaran kaupassa suppeampi verrattuna uuden tavaran kauppaan ja kuluttajansuojalain sääntelemään kauppaan. Tästä huolimatta myyjän tulee kertoa ostajalle kaikki tavaran olennaisimmat tiedossa olevat puutteet ja viat. Tavaran kunto tulee vastata myynti-ilmoitusta. Salaisista virheistä myyjä vastaa vain, jos on kysymys merkittävästi huonokuntoisemmasta tavarasta kuin myynti-ilmoitus, tavaran hinta tai muutoin sopimuksen perusteella voidaan odottaa.

5. Kun ostaja ei maksa tai tavara on käyttökelvoton – mitä tehdä riitatilanteessa?

Joskus kaupat eivät suju toivotulla tavalla, eivätkä osapuolet pääse yhteisymmärrykseen. Tilanteen selvittämisen vaikuttaa paljon se, mitä kautta olet tavoittanut tavaran myyjän tai ostajan.

- Tavarán virheellisyydestä tulee ensimmäisenä ilmoittaa myyjälle ja yrittää neuvotella hyvityksestä.
- Jos olet ostanut tavaran välittäjältä, voit tehdä virheilmoituksen myös välittäjälle ja esittää hänelle myyjän virhevastuuseen perustuvia vaatimuksia.
- Jos olet ostanut tavaran markkinapaikka-alustalta, selvitä, tarjoaako alustapalvelu erimielisyyksien ratkaisua tai muuta apua. Jotkut alustapalvelut tarjoavat kaupoille lisäturvaa ja maksetuista maksuista voidaan palauttaa hyvityksiä. Lue siis huolella alustapalvelun käyttöehdot ja ohjeet.

Jos ostaja ei maksa kauppahintaa tai myyjä ei toimita maksettua tavaraa ja koet tullesi huijatuksi, raportoi tästä alustapalvelulle. Tee rikosilmoitus lisäksi poliisille.

Markkinapaikka-alustat tai itsepalvelukirpputorit eivät yleensä vastaa alustalla tai kirpputorilla myydyt tavaran virheestä, jos kauppohen on ilmoitettu selkeästi tapahtuvan yksityishenkilöiden välillä. Jos tavara on selkeästi käyttökelvoton, tee ilmoitus alustapalvelulle tai kirpputorille. Myös kyseisten palveluntarjoajien intresseissä on, että asiakkaat toimivat reilusti ja asianmukaisesti.

Kuluttajariitalautakunnalla ei ole toimivaltaa ratkaista yksityishenkilöiden välistä irtaimen tavaran kauppaa koskevia riitoja, vaan nämä käsitellään kärjäoikeudessa. Koska oikeudenkäyntikulut saattavat olla muutamia tuhansia euroja, sovintoon pääseminen on usein järkevämpi ratkaisu etenkin kaupoissa, joissa euromääräinen intressi on pieni.

Myöskään Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttajaneuvonta ei pääsääntöisesti käsittele yksityishenkilöiden välisiä asioita. Sen sijaan, jos olet asioinut ammattimaisen välittäjän, markkinapaikka-alustan tai kirpputoriyrityksen palvelua käyttäen, kuluttajaneuvonta auttaa arvioimaan, ovatko kyseiset yritykset toimineet riittävän huolellisesti ja asianmukaisesti oman palvelunsa tarjoamisessa.

Sopikaa tai kirjatkaa sopimukseen ainakin:

- Kauppahinta ja mitä se sisältää (sisältääkö kauppahinta postituskulut, kuljetuksen vakuuttamiskulut tms.)
- Tavarán luovutuksen aika ja paikka (onko noutokauppa, postittaako myyjä tms.)
- Tavarán ominaisuudet (tunnistetiedot, kulumat, viat tms.)
- Tavarán soveltuminen tiettyyn erityiseen käyttötarkoitukseen (ostajan odotukset tavarán käytöstä)
- Kauppahinnan maksuajankohta ja maksutapa (maksetaanko tavarán luovutuksen yhteydessä, maksetaanko kokonaan vai erissä, käteisellä vai verkkomaksulla tms.)
- Myydäänkö tavara ”siinä kunnossa kuin se on” -varaumalla

Kuluta kohtuudella - kirpputoriostaminenkin voi olla kestäväntöntä, jos se on turhaa.

Osta vain todelliseen tarpeeseen – tämä periaate auttaa meitä kohtuulliseen kulutukseen. Vaikka käytettyjen vaatteiden ja tavaroiden hankinta on usein vastuullisempaa kuin uuden ostaminen, myös niiden liiallinen ja harkitsematon kulutus voi kuormittaa ympäristöä. On tärkeää, että emme myöskään vie kirppiksille tai kierrätyspisteisiin krääsää tai kiertotalouskelvotonta tavaraa. Näin voimme yhdessä vähentää turhaa jätettä ja edistää aidosti kestävää arkea.

7. Vinkit sujuvaan tavaroiden vuokraamiseen

Tiesitkö, että monet kodin tavarat voivat tuottaa hyötyä myös silloin, kun et itse niitä käytä? Vertaisvuokraaminen eli kuluttajien välinen tavaroiden ja tilojen vuokraaminen on fiksu tapa säästää tai jopa ansaita lisätuloja, vähentää vajaakäytöllä olevien tavaroiden määrää omissa nurkissa ja auttaa muita löytämään tarvitsemansa ilman turhaa ostamista.

Oikeaan aikaan tarjottuna tavarat löytävät vuokralaisia helposti – ja juuri siinä vertaisvuokrauksen sesonkikalenterimme auttaa! Kalenterimme kertoo, milloin eri tavaroille on eniten kysyntää, joten voit ajoittaa vuokraamisen parhaaseen hetkeen. Se auttaa myös tunnistamaan, mitä kaikkea voi ylipäättään vuokrata – olipa kyseessä harvoin käytettävä työväline, urheiluvaruste, juhlapuku tai vähällä käytöllä oleva tila.

Lisäksi tarjoamme juristin vinkit turvalliseen vuokraamiseen sekä reilun jakamisen säännöt, joiden avulla varmistat sujuvat ja luotettavat kaupat. Mukana on myös esimerkki juristin laatimasta sopimuspohjasta kuluttajien väliseen tavaroiden jakamiseen ilman välikäsiä, jotta lainaaminen ja vuokraaminen sujuu mutkattomasti. Vertaisvuokrauksen avulla tavaroiden ja tilojen käyttöaste nousee ja voidaan välttää turhaa ostamista.

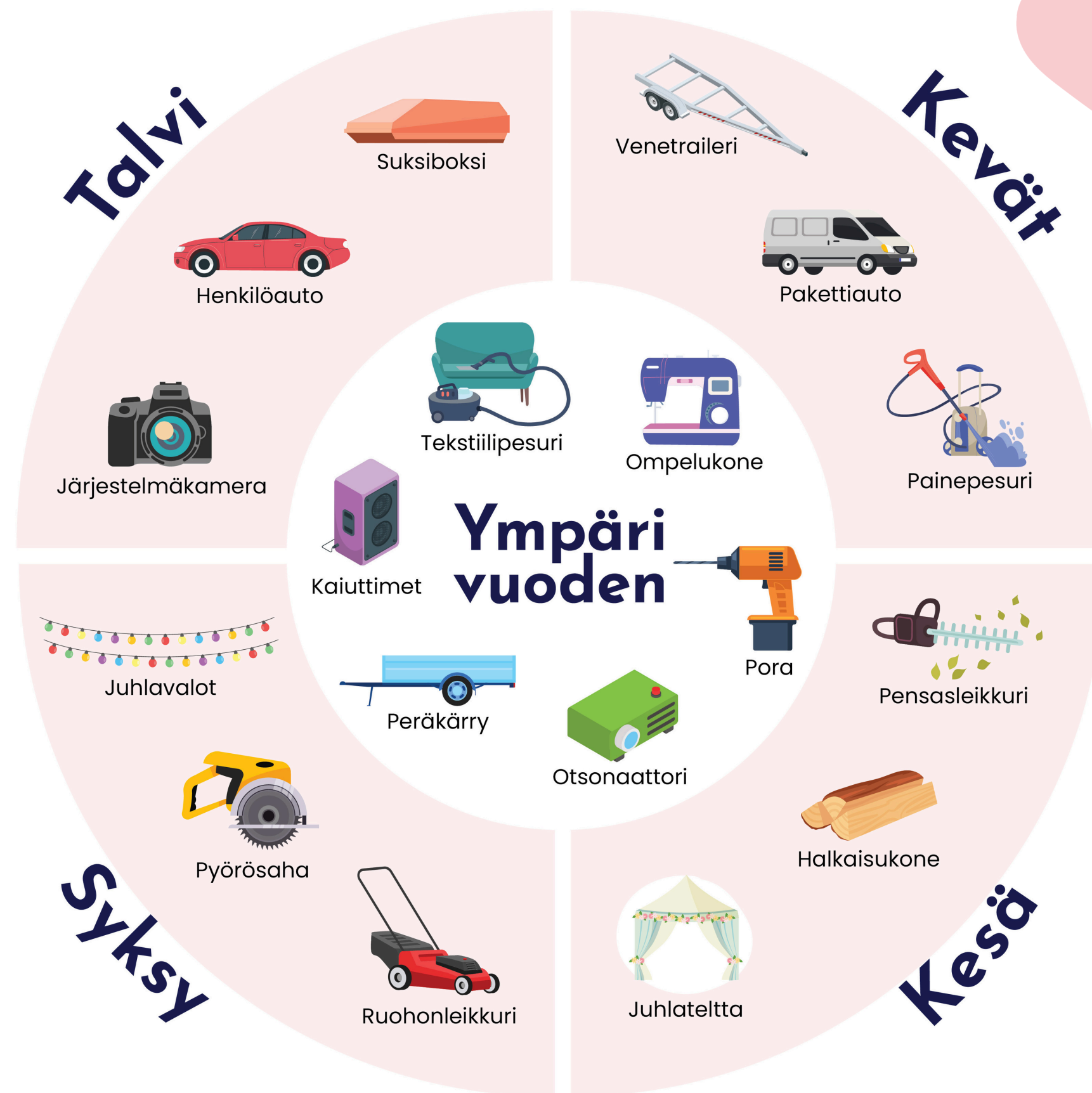

Vinkki: katso sivulta 6 esimerkkejä vertaisvuokraamoista, joiden kautta voit vuokrata omia vajaakäytöllä olevia tavaroita tai tiloja muille tai mistä voisit itse vuokrata muilta harvemmin tarvitsemiasi tavaroita perinteisen ostamisen välttämiseksi.

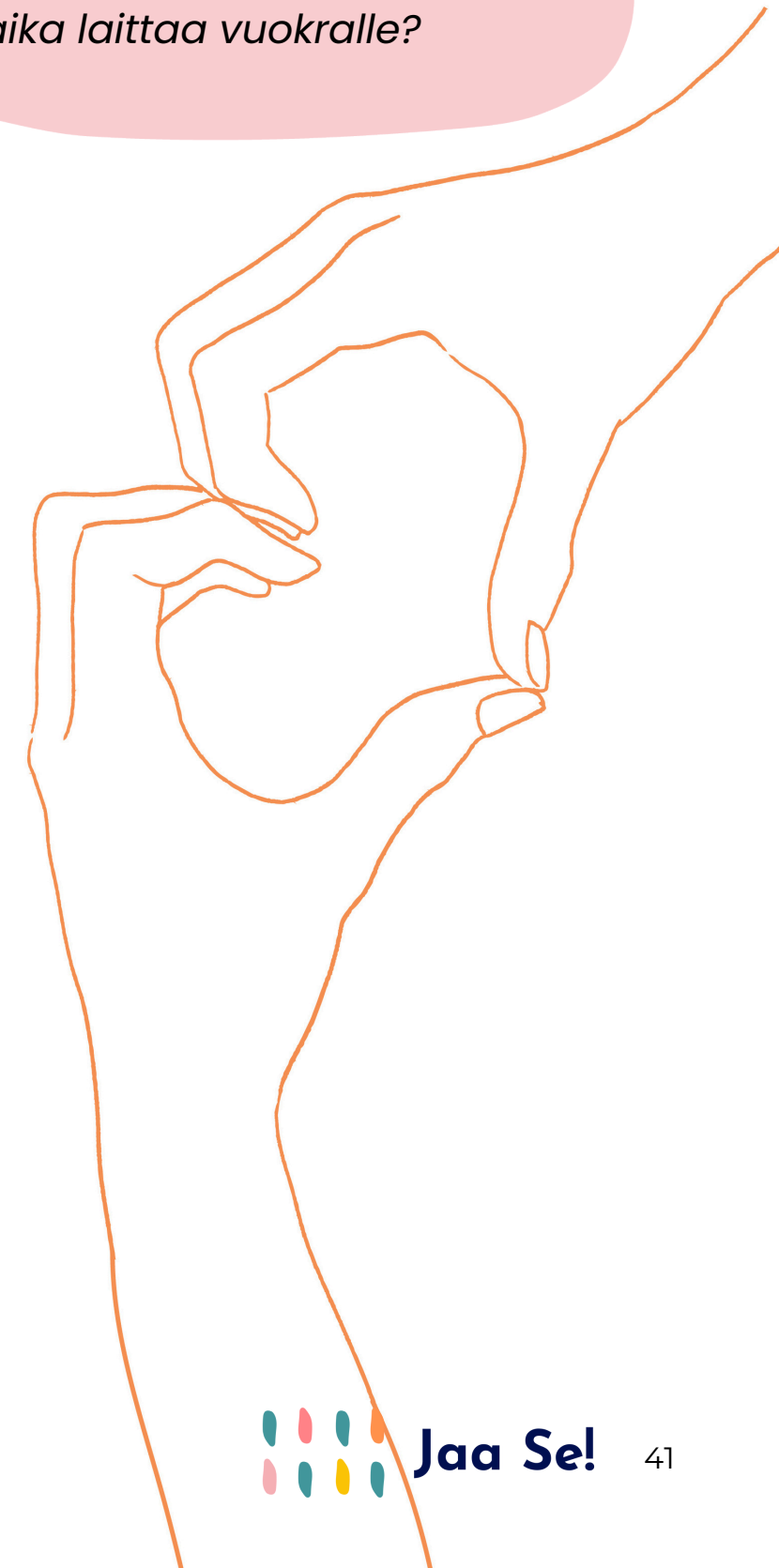

Vertaisvuokrauksen sesonkikalenteri

- mitä vuokrata milloinkin

Sesonkikalenteri tavaroiden vuokraamiseen: milloin on paras aika laittaa vuokralle?

Vertaisvuokrauksen sesonkikalenteri

- mitä vuokrata milloinkin

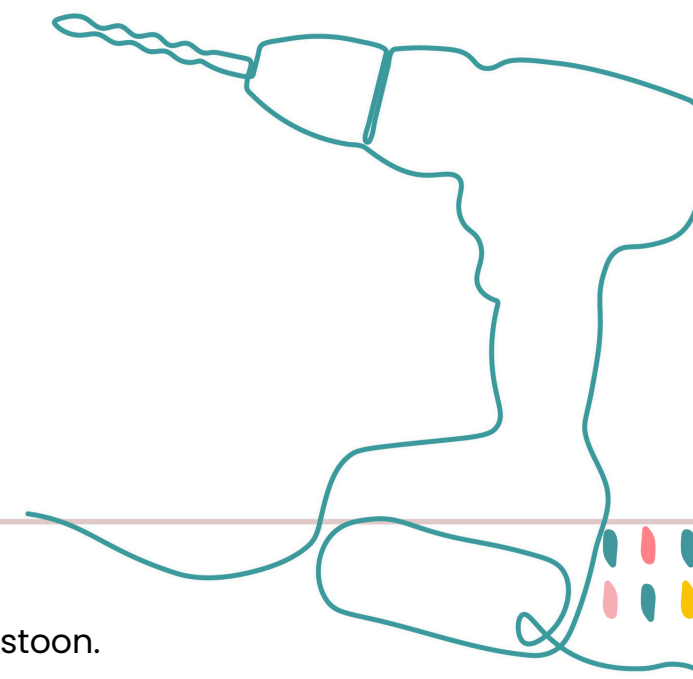
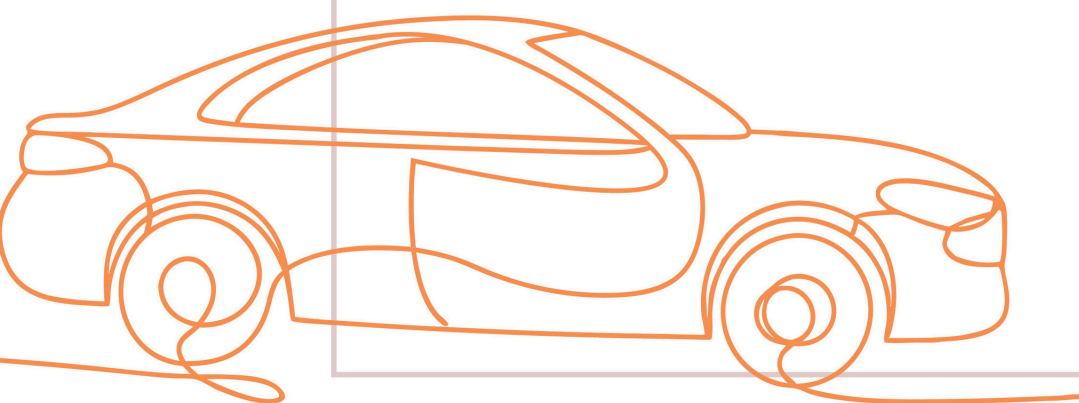
Talvi	Kevät	Kesä	Syksy
•Auto- ja konetrailerit •Henkilöauto •Iskuporakone •Järjestelmäkamera •Kattotelineet •Kottikärryt •Lasketteluvälineet •Lasten turvaistuimet •Lumivyörypaketti •Lämpökamera •Suksiboksi	•Halkaisukone •Juhlapöytä •Juhlateltha •Kompostimylly •Kultivaattori •Maantiivistäjä •Minikaivukone •Painepesuri •Paketti: pöydät ja tuolit •Pakettiauto •Pystyleikkuri •Terassipesuri •Venetraileri	•Akkukäyttöinen pensasleikkuri •Auto- ja konetrailerit •Halkaisukone •Juhlateltha •Kannettavat kaiuttimet •Minikaivukone •Paketti: pöydät ja tuolit •Pakettiauto •Pyöräteline •Retkeilyvälineet •Suksiboksi •Turvavuode •Venetraileri	•Auto- ja konetrailerit •Halkaisukone •Henkilöauto •Juhlavalot •Järjestelmäkamera •Maantiivistäjä •Minikaivukone •Objektiivi •Painepesuri •Tavallinen ruohonleikkuri •Venetraileri

Näille on kysyntää ympäri vuoden!

- Avoin peräkärry
- Hevostraileri
- Kaiuttimet
- Kevyt kuorma-auto
- Kuomukärry

- Naulapyssy
- Ompelukone
- Otsonaattori
- Perävaunu
- Pora

- Pyörösaha
- Rakennustelineet
- Tekstiilipesuri

Juristin vinkit tavaran lainaamiseen ja vuokraamiseen

1. Sovi lainaamisesta tai vuokraamisesta kirjallisesti

Yksityishenkilöiden väliseen tavaroiden lainaamiseen ja vuokraamiseen ei ole erityistä sääntelyä Suomessa. Tavarahan käyttöoikeuden luovutuksiin sovelletaan yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita sekä soveltuvin osin kauppalain periaatteita. Osapuolten välisellä sopimuksella on siis erityisen korostunut merkitys laina- ja vuokraustilanteissa. Lainaamisella tarkoitetaan tavaran vastikkeetonta käyttöoikeuden luovutusta. Vuokraamisella tarkoitetaan puolestaan maksua tai muuta vastiketta vastaan tapahtuva käyttöoikeuden luovutusta.

2. Tarkistakaa ja dokumentoikaa tavaran kunto ennen laina- tai vuokra-aikaa

Lainajan ja vuokraajan tärkein velvoite on palauttaa tavara siinä kunnossa kuin se on lainaajalle tai vuokraajalle luovutettu. Vuokranantajan velvollisuutena on tarjota toimiva tavara, jota voi käyttää sen tyypilliseen käyttötarkoitukseen tai osapuolten erikseen sopimaan käyttötarkoitukseen.

Siksi on tärkeää myös kirjata ylös, millaisessa kunnossa tavara on vuokrattu. Tarkistakaa tavara ja kuvailkaa sen kunto, ennen kuin tavara luovutetaan lainajan tai vuokraajan käyttöön. Onko siinä havaittavissa kulumaa tai vikoja, jotka olisi syytä mainita sopimuksessa? Ottakaa tarvittaessa valokuvat ennen ja jälkeen lainauksen tai vuokrauksen.

Jos tavara vikaantuu kesken laina- tai vuokra-ajan, siitä tulee välittömästi reklamoida vuokranantajalle. Sopimukseen voidaan etukäteen kirjata, millaiseen hyvitykseen tai muuhun seuraamukseen lainaaja/vuokraaja on oikeutettu, jos vikaantuminen ei johdu lainajan/vuokralaisen puolella olevasta syystä.

Kirjaa sopimukseen ainakin:

- Sopimuksen osapuolet ja yhteystiedot
- Lainattavan tai vuokrattavan tavaran kuvaus, kunto ja ominaisuudet
- Milloin ja miten tavara luovutetaan lainaajalle/vuokraajalle (noudetaanko, toimitetaanko tavara tiettyyn paikkaan, lähetetäänkö tms.)
- Laina- tai vuokra-aika sekä palautusajankohta ja -paikka
- Vuokrataanko tavara vastiketta vastaan vai lainataanko se ilmaiseksi?
- Vuokran suuruus ja maksaminen (vuokran määrä, maksamisen ajankohta, maksamisen tapa)
- Mahdolliset vakuudet (vuokravakuus tai muu vakuus)

Voit myös hyödyntää valmista sopimus pohjaamme tavaran lainaamisessa tai vuokraamisessa:

www.kuluttajaliitto.fi/jakamistalousopas

3. Kirjatkaa sopimukseen erityiset käytönaikaiset ohjeet tai huomiot

Lainajan ja vuokralaisen tulee käsitellä tavaraa huolellisesti, eikä tavaraa saa jättää pilaantumaan tai muutoin huonontumaan. Tavanomaisesta kulumisesta lainaaja tai vuokralainen eivät ole vastuussa. Jos tavarahan käyttöön liittyy erityistä huomioitavaa, kuten turvallisen käytön edellytyksiä tai vaurioitumista estäviä varatoimia, niistä on syytä mainita sopimuksessa.

Sopimukseen on hyvä kirjata myös, tuleeko tavara palauttaa puhdistettuna. Lisäksi sopimuksessa voidaan määrätä, saavatko lainajan tai vuokraajan lisäksi muut käyttää tavaraa.

4. Vuokravakuus tai pantti tuo turvaa vuokranantajalle

Etenkin arvokkaampien tavaroiden lainaamisessa ja vuokraamisessa (esim. ompelukone, vaellusvarusteet) voi olla perusteltua sopia erillisestä vuokravakuudesta tai lainapantista. Rahamääräisestä vuokravakuudesta tai pantista vuokranantaja saa pidättää mahdolliset maksamattomat vuokrat tai tavaralle aiheutuneita vahinkoja, kuten korjauskuluja. Vuokravakuus tai pantti ei kuitenkaan rajoita vuokranantajan mahdollisuutta saada vakuuden ylittävistä vahingoista korvausta.

Vuokravakuus on palautettava vuokralaiselle tai lainaajalle, jos tavara palautetaan sovitusti ja sovitussa kunnossa. Sopimukseen on myös hyvä kirjata, milloin ja miten vakuus palautetaan.

5. Viivästysmaksu tuo selkeyttä palautuksen viivästymisen seuraamuksiin

Vuokralaisen tai lainajan tulee palauttaa tavara sovittuna aikana.

Sopimusoikeudellisena periaatteena on, että jos tavara palautetaan myöhässä, vuokralaisen tulee korvata viivästyneestä palautuksesta aiheutunut vahinko.

Joskus voi olla kuitenkin vaikeaa selvittää viivästymisestä aiheutuneiden vahinkojen määrää tai siitä ei päästä yksimielisyyteen. Kiinteä sopimussakko eli sopimuksen sisällytettävä viivästysmaksu saattaa olla ennakoitavampi ja selkeämpi seuraamus osapuolille. Sopimukseen voidaan kirjata esimerkiksi päiväkohtainen viivästysmaksu, joka vuokralaisen tai lainajan tulee maksaa jokaista viivästynyttä päivää kohden. Selkeyden vuoksi sopimuksessa kannattaa mainita, että viivästysmaksu voidaan pidättää mahdollisesta vuokravakuudesta. Viivästysmaksun suuruus voi perustua esimerkiksi käypään päivävuokraan.

Sopimuksessa voidaan määritellä myös ajanjakso, jonka jälkeen tavara katsotaan kadonneeksi. Vuokralainen tai lainaaja vastaa myös vahingoista, jos tavarahan katoaa tai tuhoutuu käyttöaikana (mm. tavarahan hankintahinta, selvittelykulut, saamatta jäävät vuokratulot).

6. Tarkista, kattavatko nykyiset vakuutuksesi tavarahan lainaamisen tai vuokraamisen oman kotitalouden ulkopuolelle

Ennen kuin lainaat tai vuokraat tavaraa muille, selvitä kattaako kotivakuutus tai tavaralle mahdollisesti otettu vakuutus lainaus- ja vuokrausajana tapahtuvia vahinkoja. Jos käytät markkinapaikka-alustaa, selvitä tarjoaako alustapalvelu vakuutustuotteita tai muuta turvaa vahinkojen varalta. Arvokkaamman tavarahan kohdalla kannattaa selvittää, voiko tavaralle hankkia erillisen vakuutuksen.

Esimerkki sopimuspohjasta ilman välikäsiä tapahtuvaan jakamiseen

Lataa tulostettava sopimuspohja täältä:
www.kuluttajaliitto.fi/jakamistalousopas

SOPIMUS TAVARAN VUOKRAAMISESTA TAI LAINAAMISESTA
Tämä sopimus soveltuu kodin tavaroiden, pukeutumisen ja harrastusvälineiden vuokraukseen.

1. Vuokranantajan tiedot
Nimi: _____
Osoite: _____
Puhelinnumero: _____
Sähköposti: _____
Maksuyhteys (IBAN/MobilePay tms.): _____

2. Vuokraajan tiedot
Nimi: _____
Osoite: _____
Puhelinnumero: _____
Sähköposti: _____

3. Sopimuksen kohde
Kuvaile tähän vuokrattava tai lainattava tavara (merkki, malli, vuosimalli, sarjanumero, muu yksilöivä tieto): _____
Tällä sopimuksella vuokranantaja vuokraa tai lainaa yllä mainitun tavarantoimittajan luovuttamalla tavarantoimittajan käyttöoikeuden vuokraajalle. Jos tavara lainataan vuokraajalle vastikkeetta, vuokrausta koskevat ehdot soveltuvat myös lainaamiseen vuokran maksua koskevia ehtoja lukuun ottamatta (ks. kohta 7).

4. Tavarantoimittajan kunto
Tavara luovutetaan vuokrattavaksi siinä kunnossa kuin se on tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä. Vuokraajan päätyttyä vuokraajan tulee palauttaa tavara siinä kunnossa kuin se on vuokraajalle luovutettu. Vuokraaja sitoutuu käyttämään tavaraa huolellisesti sekä lakien, viranomais määräysten ja sopimuksen mukaisesti.
Vuokraajan tulee puhdistaa tavara ennen palautusta: ☐ Kyllä ☐ Ei
Huomioita tavarantoimittajan kunnosta tai puhdistuksesta sopimuksen tekohetkellä: _____

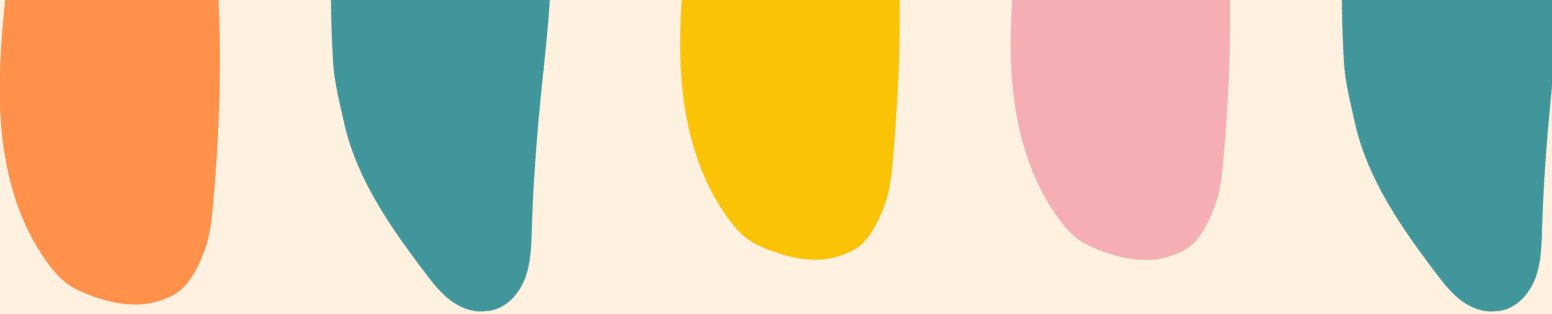
5. Tavarantoimittajan käyttötarkoitus
Vuokranantaja vastaa siitä, että tavaraa voidaan käyttää sopimuksen tarkoitusmukaisesti. Tavarantoimittajan erikseen sovittu käyttö: _____

8. Reilua jakamista

Jakamistalous perustuu luottamukseen ja vastuullisuuteen. Olitpa sitten ostamassa, myymässä, vuokraamassa tai lainaamassa, reilu toiminta takaa sujuvan ja vastuullisen jakamisen kaikille. Noudata näitä periaatteita:

- Sovi asioista ja keskeisistä ehdoista selkeästi etukäteen, kuten ostohinnasta tai laina-ajasta ja palautuksesta.
- Toimi sitovasti ja vastuullisesti. Älä tee varauksia huvin vuoksi tai esitä ostavasi tai vuokraavasi, jos et oikeasti aio hankkia tuotetta.
- Vuokraa ja lainaa muille vain hyväkuntoisia tavaroita. Tarkista tuotteen kunto ennen kuin annat sen eteenpäin.
- Älä vie rikkiäistä tavaraa kierrätyskeskuksiin tai kirpputoreille. Lahjoita vain käyttökelpoisia tuotteita ja toimita käyttöikänsä päähän tulleet tavarat asianmukaiseen kierrätykseen.
- Ole rehellinen tuotteen kunnosta. Kirjoita myynti- tai vuokrausilmoitukseen realistinen kuvaus tavarasta ja sen mahdollisista vioista.
- Käytä toisilta lainattuja ja vuokrattuja tavaroita huolellisesti. Kohtele niitä kuin omiasi, jotta ne pysyvät hyvässä kunnossa myös seuraaville käyttäjille.
- Ilmoita vahingoista viipymättä ja rehellisesti. Jos tavaralle sattuu jotain, kerro siitä suoraan omistajalle ja sovi mahdollisista korjaus- tai korvausratkaisuista mielellään jo ennakoon.
- Palauta tavara ajallaan. Jos et pysty palauttamaan sovitusti, ilmoita asiasta heti ja sopikaa uusi palautusaika ja tarvittaessa mahdolliset myöhästymisestä aiheutuvat lisäkorvaukset.
- Viesti kohteliaasti ja pidä kiinni sovitusta.

Lähteet

Lahti, V-M, Selosmaa, J. (2013) Kaikki jakoon!: kohti uutta yhteisöllistä taloutta. Atena

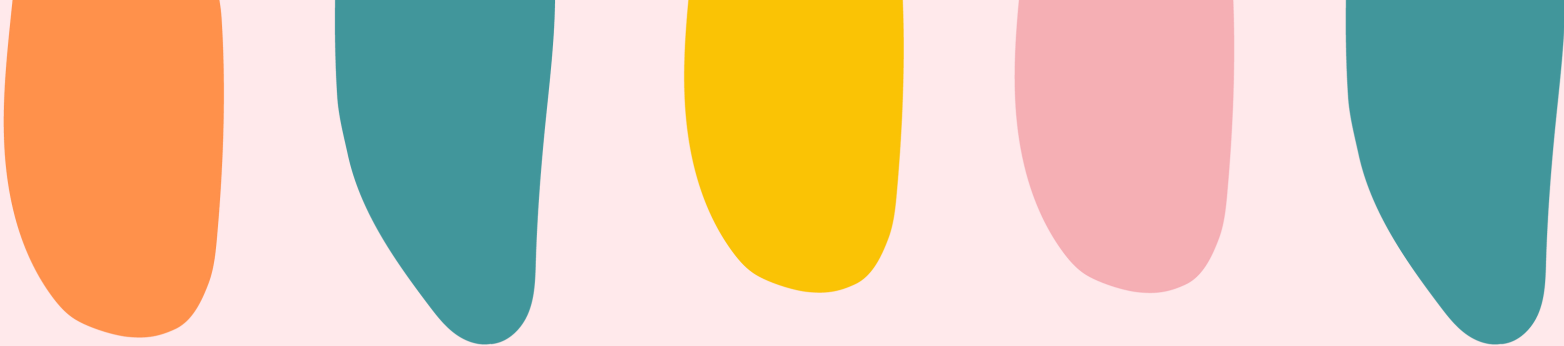
Nettivuokraus.com. (2019). Onko pakko omistaa porakone, jos sitä tarvitsee minuutin vuodessa? Tiedote 27.11.2019. Saatavissa: <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69870132>

Nokelainen, P. (2023). Maailmanloppu peruttu: 7 väitettä kiertotaloudesta. Gummerus Kustannus.

Päläs, J.; Jutila, S.; Hakkarainen, M. (2022) Jakamistalouden kuluttajaopas: Miten toimin vastuullisesti käyttäjänä ja tarjoajana jakamistaloudessa? Saatavissa: <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/65194>

Sitra. (2017). Liikenteen jakamistalous – valintoja, uteliaisuutta ja rohkeutta. Saatavissa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/liikenteen-jakamistalous-valintoja-uteliaisuutta-ja-rohkeutta/>

Oppaan tavoite on tukea elämäntapamuutosta opastamalla kestävään yhteiskuluttamiseen, joka vähentää luonnonvarojen ylikulutusta.

Kaikkea ei tarvitse omistaa itse – kokeile jakamista, säästä rahaa, luonnonvaroja
ja löydä kestävämpi tapa kuluttaa!

Opas on laadittu Kuluttajaliitto ry:n, Itä-Suomen yliopiston ja muotoilutoimisto 2Loopsin yhteisessä Jaa Se! -hankkeessa.
Kiitämme myös hankkeen sidosryhmäverkoston jäseniä, jotka ovat osallistuneet oppaan sisältöjen tuottamiseen sekä hankkeen
rahoittajia Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitraa ja Kuluttajaosuustoiminnan säätiötä.

Vainioranta, J., Päläs, J., Hirvanen T., Huovinen L. (2025). Opas arjen jakamistalouteen. Jaa Se! – parhaat vinkit ja lempeä tuuppaus
jakamistalouteen -hanke. Kuluttajaliitto ry.

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons BY-ND 4.0 -lisenssillä. Teosta saa käyttää ja jakaa myös kaupallisessa tarkoituksessa,
kunhan alkuperäiset tekijät mainitaan. Teosta tai sen sisältöä ei kuitenkaan saa muuttaa tai muokata.

Julkaisija: Kuluttajaliitto ry

Taitto ja kuvitus: muotoilutoimisto 2Loops

Kuvituskuvat: Canva

Valokuvat: @studiowoudin
Helsinki 2025

ISBN 978-952-9787-91-3

Teoksen pysyvä verkko-osoite: www.kuluttajaliitto.fi/jakamistalousopas